

MINISTARSTVO KULTURE

PROGRAM ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNIH DOBARA ZA 2018. GODINU

Cetinje, decembar 2017. godine

I UVOD

Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2018. godinu, donosi se na osnovu člana 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, u skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2017. godinu.

Cijeneći da su kulturna dobra, prepoznata kao važan faktor nacionalne identifikacije i da predstavljaju dugoročan resurs za održivi razvoj, te su kao takva, važan prioritet svih savremenih državnih politika, Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2018. godinu (u daljem tekstu: Program zaštite i očuvanja), planirana je podrška, finansiranje i sufinansiranje programa i projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturne baštine Crne Gore, odnosno, realizacija projekata i programa iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti.

Jedan od glavnih ciljeva Programa zaštite i očuvanja je ravnomjerni razvoj kulture na teritoriji cijele Crne Gore. U cilju organizovane zaštite obuhvaćeni su projekti namijenjeni unaprjeđenju stanja kulturnih dobara, očuvanju, zaštiti, valorizaciji, prezentaciji i popularizaciji kulturne baštine, kao i unaprjeđenju uslova za primjenu zakona iz oblasti kulturne baštine.

Realizacija predloženih projekata će doprinijeti unaprjeđenju stanja kulturnih dobara, širenju znanja o vrijednostima i značaju kulturne baštine, razumijevanju različitih kultura, uspostavljanju blagovremene saradnje između nadležnih institucija i vlasnika - dražalaca, kao i obezbjeđivanju uslova da ista, shodno svojoj namjeni, služe kulturnoj, naučnoj i edukativnoj potrebi pojedinaca i društva.

Uvažavajući značaj ustanova kulture u procesu zaštite, očuvanja, valorizacije, prezentacije i popularizacije kulturne baštine, u kreiranju Programa zaštite i očuvanja, Ministarstvo kulture je ove godine obuhvatilo 116 projekata predloženih od strane nacionalnih i opštinskih javnih ustanova i samostalnih organa uprave iz oblasti kulturne baštine. Realizacija projekata, koji se odnose na konzervatorska i arheološka istraživanja, izradu konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera za najugroženija kulturna dobra, povjerena je javnim ustanovama koje u skladu sa članom 103 stav 2 i članom 104 stav 1 Zakona o zaštiti kulturnih dobara ispunjavaju uslove.

Program zaštite i očuvanja će se finansirati iz budžetskih sredstava Ministarstva kulture za 2018. godinu, sa programa Kulturna baština, pozicija: Konsultantske usluge, projekti i studije, Izdaci za investiciono održavanje, iz opštih prihoda i Konsultantske usluge projekti i studije i Izdaci za investiciono održavanje, iz namjenskih sredstava.

Programom zaštite i očuvanja za 2018. godinu, predloženi su projekti iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti, a koje će realizovati nacionalne i lokalne javne ustanove, organi državne uprave iz oblasti kulturne baštine, u ukupnom iznosu od **1.138.833,23 €**, od čega 420.000,00 € iz namjenskih sredstava.

II ISTRAŽIVANJA

Arheološka i konzervatorska istraživanja

Programom zaštite i očuvanja za 2018. godinu, predviđeno je 25 projekata na kojima će se vršiti arheološka i konzervatorska istraživanja, u planiranom iznosu od 342.000,00 €.

- 1. Naziv aktivnosti:** Sistematska arheološka istraživanja praistorijskog lokaliteta Crvena stijena, selo Petrovići, Opština Nikšić
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore
Subjekt saradnje: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Potrebna sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Potkapina Crvena stijena otkrivena je pedesetih godina prošlog vijeka, nakon čega su uslijedila višegodišnja sistematska arheološka istraživanja. Tokom iskopavanja istražena je površina potkapine do maksimalne dubine od 20,86 m. Projekat je međunarodnog karaktera i realizovao se u saradnji sa Univerzitetom iz Mičigena. Kampanja koja će se sprovoditi tokom 2018. godine, podrazumijeva nastavak istraživanja u cilju prikupljanja novih arheoloških i geoloških podataka, koji će omogućiti bolju interpretaciju i razumijevanje načina života i kulturnog razvoja neandertalaca u srednjem paleolitu.
- 2. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje arheoloških i konzervatorskih istraživanja na ostacima Vile rustike sa mozaikom, i izrada konzervatorskog projekta, Mirište, Petrovac, Opština Budva
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: JU Muzeji i galerije Budva
Potrebna sredstva: 27.000,00 €
Obrazloženje: Početkom XX vijeka na privatnom imanju Mirište u Petrovcu pronađeni su ostaci mozaika. Tokom arheoloških istraživanja sprovedenih u periodu 1961. - 2011. godine, na lokalitetu su, osim prostorije sa podnim mozaikom, otkriveni i ostaci vile rustike, kao i brojni fragmenti pokretnog materijala. Projekat podrazumijeva nastavak istraživanja sa preventivnim mjerama zaštite, te aktivnosti na izradi konzervatorskog projekta.
- 3. Naziv aktivnosti:** Geofizička istraživanja sa primjenom georadarske metode, arheološka i konzervatorska istraživanja Srednjevjekovnog grada Svača, Opština Ulcinj
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore i JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 30.000,00 €
Obrazloženje: Cilj geofizičkih istraživanja je primjena nedestruktivne georadarske metode, koja omogućava uvid u vertikalne presjeke i osnove na određenim dubinama, bez zadiranja u integritet kulturnog dobra. Primjenom ove metode, očekuje se dopuna dosadašnjih rezultata istraživanja na Srednjevjekovnom gradu Svaču, naročito kada je u pitanju njegova hronologija, koja nije precizno definisana, već postoje različita tumačenja. Planirana arheološka i konzervatorska istraživanja biće usmjerena na utvrđivanje dispozicije sakralnih objekata sa sjeveroistočne strane gradskih bedema, kao i na spoljnjem bedemu čiji su ostaci nedavno pronađeni.

4. **Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Brskovo i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Opština Mojkovac - II faza
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Opština Mojkovac
Potrebna sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Brskovo predstavlja jedan od najznačajnijih srednjevjekovnih lokaliteta na teritoriji Crne Gore. Tokom arheoloških istraživanja 2017. godine, otkriveni su ostaci građevine dimenzija 22x18m i djelimično je istražen samo ulazni dio. Druga faza istraživanja podrazumijeva nastavak započetih aktivnosti, koje će pratiti antropološke analize, u cilju dobijanja jasne stratigrafske slike naselja u podnožju Gradine, uz vršenje preventivnih mjera zaštite otkrivenih partija lokaliteta.
5. **Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja Municipium S, Opština Pljevlja
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Rezultati dosadašnjih istraživanja do izvjesnih granica sagledavaju društveno-ekonomski status stanovnika Municipiuma, socijalnu i etničku strukturu kao i duhovni život. U cilju dobijanja novih saznanja o periodu nastanka naselja, predmetna istraživanja obuhvatiće dio granične urbane zone, gdje su tokom 2017. godine pronađene arhitektonske strukture različitih građevinskih faza, kao i pokretni materijal.
6. **Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Gradina u Risnu i izložba posvećena istraživanjima, Opština Kotor
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Višegodišnja arheološka istraživanja u Risnu, na lokalitetima Carine i Gradina, realizovana kroz saradnju nacionalnih institucija Crne Gore i Varšavskog univerziteta, do sada su dala značajne rezultate. Predmetni projekat podrazumijeva nastavak arheoloških istraživanja u cilju otkrivanja novih saznanja o antičkom gradu Risiniumu. Rezultati istraživanja i pronađeni pokretni arheološki materijal biće prezentovani na izložbi koja će, pored ostalog, obuhvatiti i štampanje publikacije, kao i ostale multimedijalne sadržaje.
7. **Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja Žabljaka Crnojevića, Prijestonica Cetinje – I faza
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva sprovođenje I faze sistematskih arheoloških istraživanja. Cilj istraživanja je otkrivanje svih faza izgradnje utvrđenja, odnosno preciznija hronološka determinacija kako bi se u potpunosti definisao istorijat i pristupilo izradi konzervatorskog projekta, na osnovu kojeg će se sprovesti konzervatorske mjere.

8. **Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja dijela lokaliteta Duklja i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Glavni grad Podgorica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Crnogorska akademija nauka i umjetnosti
Potrebna sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak arheoloških istraživanja na lokalitetu, na objektu IX i u istočnom i južnom dijelu antičkog grada, na kojima su ista vršena tokom 2017. godine. Istovremeno će se vršiti i manja sondažna istraživanja izvan gradskih bedema, radi dobijanja podataka o radioničarskom keramičkom centru. Cilj istraživanja je dobijanje jasne stratigrafske slike naselja i sprovođenje preventivnih mjera zaštite na otkrivenim partijama.
9. **Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja crkve Sv. Pahomija Komanina - Sv. Vračevi, Glavni grad Podgorica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 5.000,00 €
Obrazloženje: Projekat predstavlja nastavak sistematskih arheoloških istraživanja realizovanih u 2017. godini, kada su otkriveni priprata i dvadeset jedan grob, a od pokretnih nalaza fragmenti keramike, novčići i klinovi. O vremenu nastanka crkve Pahomija Komanina – Sv. Vračevi ne postoje precizni historijski podaci. Cilj istraživanja je otkrivanje svih faza izgradnje crkve, odnosno, kulturnih slojeva i njena hronološka determinacija.
10. **Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja u Matagužima, Mjace, Kremenjače, GO Golubovci, Glavni grad Podgorica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 15.000,00 €
Obrazloženje: Na lokalitetu Mjace osamdesetih godina prošlog vijeka pronađeni su ostaci objekta izvedenog od velikih kamenih blokova. Tokom istraživanja 2017. godine, otkriven je i preostali dio objekta, najvjerovatnije kula helenističke fortifikacije. Lokalitet Kremenjača predstavlja veći kompleks zemljišta u sklopu kojeg se obrađuju površine i gdje se nalaze značajne količine fragmenata helenističke keramike. Projekat podrazumijeva nastavak istraživanja u cilju prikupljanja novih podataka o procesu helenizacije i romanizacije i njihovim uticajima na domicilno ilirsko stanovništvo u rejonu Skadarskog basena.
11. **Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Ćaf Kiš, Gradska opština Tuzi, Glavni grad Podgorica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak arheoloških i konzervatorskih istraživanja, sprovedenih tokom 2017. godine, kada su otkriveni novi arhitektonski elementi sakralnog objekta, znatno većih dimenzija od postojećeg, keramički nalazi i grobna mjesta sa grobnim

sadržajem. Nastavak istraživanja doprinijeće definisanju hronologije objekta, novootkrivenih arhitektonskih elementa i prostora na kojem su evidentirani grobovi.

12. Naziv aktivnosti: Rekognosciranje crnogorskog podmorja, Budvanski akvatorijum

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Projekat predstavlja nastavak saradnje između bivšeg Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture Kotor, Fondacije RPM Nautical iz Floride-SAD i Regionalnog centra za obuku ronilaca, podvodno razminiranje, spašavanje i kontrolu na moru iz Bijele, započete 2009. godine. U periodu od 2009. do 2015. godine rekognoscirano je crnogorsko podmorje u zoni Bokokotorskog zaliva sve do Crnog rta. Cilj istraživanja je prikupljanje novih podataka o, do sada, neistraženim lokacijama crnogorskog podmorja.

13. Naziv aktivnosti: Podvodna arheološka istraživanja i valorizacija podvodnih lokaliteta 2017. - 2019. - II faza

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Potrebna sredstva: 12.000,00 €

Obrazloženje: U Crnoj Gori su registrovani i kategorisani podvodni lokaliteti: Jahta kralja Nikole „Rumija“, Uvala Bigovica, između Rta Volujica i Ponte Bigovica, Područje između rta Strpačkog i rta Murove, Risanski zaliv i Olupina broda galijun kod rta Kabala. Evidentirano je 27 podvodnih lokaliteta sa potencijalnim kulturnim vrijednostima, u okviru kojih su uvršteni i brodolomi XIX i XX vijeka. Projekat podrazumijeva uvid u stanje lokaliteta, prikupljanje dokaza o svojstvima, osobenostima i značaju, kao i izradu istraživačkog nalaza za potrebe elaborata o njihovoj valorizaciji, kako bi se pokrenula procedura uspostavljanja zaštite i sticanja statusa kulturnog dobra.

14. Naziv aktivnosti: Arheološka i konzervatorska istraživanja Grada Spuža sa bedemima i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Opština Danilovgrad

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva sistematska arheološka istraživanja Grada Spuža sa bedemima, radi dobijanja novih saznanja o ovom značajnom utvrđenju iz perioda osmanske dominacije, uz sprovođenje preventivnih mjera zaštite, u cilju stvaranja uslova za izradu konzervatorskog projekta.

15. Naziv aktivnosti: Arheološka i konzervatorska istraživanja crkve Sv. Stasija i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Opština Bar

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 7.000,00 €

Obrazloženje: Projekat predstavlja nastavak sistematskih arheoloških istraživanja, realizovanih tokom 2007. i 2010. godine, kada su otkrivena dva kulturna sloja u podnom dijelu crkve. Cilj projekta je dobijanje novih informacija o prostoru oko crkve i njenom preciznijem datovanju, te sprovođenje preventivnih mjera zaštite na otkrivenim partijama.

- 16. Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Sv. Toma u Prčanju i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Opština Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Projektom su planirana reviziona arheološka i konzervatorska istraživanja crkve i njene neposredne okoline sa grobnim mjestima, u cilju dobijanja relevantnih podataka o objektu i svim njegovim sadržajima. Ista će doprinijeti boljem sagledavanju načina gradnje i obezbijediti uslove za izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera u narednom periodu.

- 17. Naziv aktivnosti:** Istraživanje utvrđenja iz osmanskog i austrougarskog perioda Tabija na Golom brdu kod Sutomora, Opština Bar

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JP Kulturni centar Bar

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 7.000,00 €

Obrazloženje: Tabija je nedovoljno istraženo utvrđenje iz osmanskog peroida, sa fortifikacionim sklopom koji se nadograđivao u periodu od 150 godina. Protekle godine je istražen garnizon A, a u 2017. godini su vršena istraživanja objekta B, kako bi se stvorili uslovi za izradu konzervatorskog projekta. Imajući u vidu kompleksnost lokaliteta, aktivnosti na zaštiti i očuvanju ovog utvrđenja realizuju se fazno. Projekat podrazumijeva dalje istraživanje magacina za municiju, kuhinje i platoa, na kome su vidni ostaci objekta iz mletačkog perioda.

- 18. Naziv aktivnosti:** Četvrta faza arheoloških istraživanja i konzervatorskih radova na otkrivenim partijama zidova Utvrđenja Izlit, Opština Rožaje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej „Ganića kula“ Rožaje

Subjekt saradnje: JU Polimski muzej Berane

Potrebna sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Značajno otkriće ostataka fortifikacije na Gradini iznad Ganića krša bilo je povod da se, kroz projekat „Arheološka istraživanja utvrđenja Izlit“, započnu prva sistematska arheološka istraživanja ovog lokaliteta. Projekat se realizuje fazno, a konzervatorski radovi vrše se na otkrivenim zidovima, radi zaštite od daljeg oštećenja. Četvrta faza podrazumijeva nastavak višegodišnjih aktivnosti, koje će se odnositi na arheološka istraživanja i sprovođenje konzervatorskih mjera na novootkrivenim partijama.

- 19. Naziv aktivnosti:** Arheološko rekognosciranje lokaliteta Bogićev brijeg, Njeguši, Prijestonica Cetinje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 7.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva rekognosciranje terena i sondažno istraživanje lokaliteta Bogičev brijeg sa kojeg su 2011. godine, Narodnom muzeju Crne Gore predati slučajni nalazi među kojima se izdvaja rimski bronzani prsten i nekoliko rimskih bronzanih privjesaka. Cilj projekta je prikupljanje arheoloških podataka o kretanjima na ovom prostoru, imajući u vidu da isti do sada nije istraživani.

- 20. Naziv aktivnosti:** Sistematska arheološka i konzervatorska istraživanja ostataka trikonhalne crkve u Lastvi Grabaljskoj, Opština Budva

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 8.000,00 €

Obrazloženje: Sprovedenim rekognosciranjima na lokaciji u Grblju, tokom 2000. godine, otkriveni su ostaci trikonhosa, dok su uz njegovu južnu stranu evidentirani ostaci u vidu kružne osnove sa četiri kontrafora. Projekat podrazumijeva sistematska arheološka i konzervatorska istraživanja, kojima će se dobiti podaci o arhitektonskim karakteristikama ostataka predmetnog objekta, za koji se pretpostavlja da je iz perioda kasne antike, odnosno srednjeg vijeka. Podaci će koristiti za komparativna istraživanja sakralnog nasljeđa na području Grblja.

- 21. Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja i sprovođenje konzervatorskih mjera na lokalitetu Pećina grad, Opština Petnjica

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Opština Petnjica

Subjekt saradnje: JU Polimski muzej - Berane

Potrebna sredstva: 15.000,00 €

Obrazloženje: Lokalitet Pećina grad otkriven je prilikom rekognosciranja terena 80-ih godina XX vijeka, na zapadnoj strani kanjona Radmanske rijeke. Na najvisočijem i najdubljem dijelu pećine 1987. godine, Polimski muzej iz Berana sproveo je sondažna arheološka istraživanja i sa dvije ispitne sonde istražio površinu od 20m². Projekat podrazumijeva dalja arheološka istraživanja, uz istraživanje unutrašnjih slojeva, radi zaštite lokaliteta i eventualnog otkrivanja starijih hronoloških perioda.

- 22. Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Villa Rustika – Bistrica, Opština Bijelo Polje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Polimski muzej Berane

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Tokom 2012. godine, u selu Bistrica, na oko 12 km istočno od Bijelog Polja, prilikom zemljanih radova otkriveni su ostaci objekta iz rimskog perioda, najvjerovatnije vile rustike. JU Polimski muzej iz Berana je 2017. godine sproveo prvu fazu sistematskih arheoloških istraživanja. Projekat podrazumijeva nastavak istraživanja i zaštitu objekta primjenom adekvatnih konzervatorskih mjera.

- 23. Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja, izrada konzervatorskog projekta, sprovođenje konzervatorskih mjera i edukacija i doedukacija stručnog kadra na lokalitetu Samograd, Opština Bijelo Polje - III faza
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Polimski muzej – Berane
Subjekt saradnje: Odjeljenje za arheologiju Univerziteta u Kembridžu
Potrebna sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Višegodišnji projekat sistematskih arheoloških i konzervatorskih istraživanja utvrđenja Samograd realizuje se fazno, uslijed čega istraživanja prate i konzervatorke mjere na otkrivenim arhitektonskim ostacima. Predmetne aktivnosti podrazumijevaju nastavak sistematskih arheoloških i konzervatorskih istraživanja i sprovođenje konzervatorskih mjera na novootkrivenim partijama. Projekat je edukativnog karaktera i podrazumijeva posjete lokalitetu i organizovanje predavanja, kroz koja će biti prezentovane sve dosadašnje aktivnosti i značaj ovog lokaliteta.
- 24. Naziv aktivnosti:** Registar i katalog vodenih objekata, kamenica, lokvi, dubenica, ublova područja Banjana i Oputne Rudine, Opština Nikšić
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Prirodnjački muzej Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 7.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva istraživanje prirodnih i kulturnih vrijednosti malih vodenih basena, kamenica, lokvi, dubenica, ublova, na prostoru Banjana i Oputne Rudine, koja će doprinijeti definisanju njihove uloge i značaja za život ljudi od perioda praistorije do danas.
- 25. Naziv aktivnosti:** Geofizička, arheološka i konzervatorska istraživanja tri lokaliteta sa stećcima, I faza
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: JU Narodni muzej Crne Gore, JU Prirodnjački muzej Crne Gore, Biotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore
Potrebna sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Shodno zajedničkoj strategiji na zaštiti lokaliteta sa stećcima koji su upisani na UNESCO listu svjetske baštine, neophodno je sprovesti multidisciplinarna istraživanja u trajanju od mjesec dana, uz učešće stručnjaka iz Crne Gore, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije, imajući u vidu da crnogorski lokaliteti nikada nijesu sistematski istraživani.

III KONZERVATORSKI PROJEKTI I SPROVOĐENJE KONZERVATORSKIH MJERA

Programom zaštite i očuvanja za 2018. godinu, obuhvaćeno je 37 projekata, za koje je planiran iznos od 593.783,23 €.

- 1. Naziv aktivnosti:** Realizacija započetih aktivnosti na konzervaciji i restauraciji Arhiepiskopske palate u urbanoj cjelini Stari grad Bar, Opština Bar
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JP Kulturni centar Bar

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 12.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak konzervatorsko-restauratorskih radova započetih tokom 2017. godine, u cilju unaprjeđenja lošeg stanja Arhiepiskopske palate iz XIV vijeka. Palata je predviđena za budući Arheološki muzej grada Bara, kao prostor za sistematizovanje i prezentovanje pokretnog arheološkog materijala.

2. **Naziv aktivnosti:** Konzervatorska istraživanja, izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje I faze konzervatorskih mjera na Kuli Voltica, Opština Nikšić

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 50.000,00 €

Obrazloženje: Kula Voltica je karaula-tvrđava podignuta 1854. godine, u doba vladavine knjaza Danila Petrovića, karakterističnog stila građenja "volat". Objekat je pravougaonog oblika, spratnosti P+1, sa dvije kružne kule na kojima su izvedene brojne puškarnice. Imajući u vidu loše stanje kulturnog dobra, projektom su predviđena konzervatorska istraživanja u cilju izrade konzervatorskog projekta na osnovu kojeg će se sprovesti I faza konzervatorskih mjera.

3. **Naziv aktivnosti:** Sanacija spomen-obilježja u krugu Spomen-parka Knjaževac, Opština Andrijevića

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za kulturu i sport "Mihailo Lalić"

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 13.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje mjera na spomen-parku Knjaževac, u kojem se nalaze spomenici i spomen-biste narodnih heroja, među kojima dominira spomenik od bijelog mermera sa šest stubova, koji simbolizuje i čuva memoriju na period SFR Jugoslavije.

4. **Naziv aktivnosti:** Konzervacija ličnog fonda „Anastas Bocarić Cgda2 Bud LIBOC 1864-1944“, Opština Budva

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Državni arhiv, Odsjek Budva

Subjekt saradnje: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: Cilj projekta je unaprjeđenje stanja i poboljšanje uslova čuvanja arhivske građe koja se nalazi u Državnom arhivu Crne Gore, Odsjek Budva. Imajući u vidu loše stanje predmetnog fonda, u okviru kojeg se, pored arhivske građe, nalazi 16 rolni filmskih traka i drugog materijala, projektom je predviđeno sprovođenje konzervatorskih mjera u skladu sa izrađenim konzervatorskim projektom.

5. **Naziv aktivnosti:** Konzervacija fonda PUMA - Političko-upravni mletački arhiv CG DA 2 HNO PUMA 1687.-1797., Opština Herceg Novi

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Državni arhiv, Odsjek Herceg Novi

Subjekt saradnje: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 4.000,00 €

Obrazloženje: Fond Političko-upravni mletački arhiv datira iz perioda uprave Mletačke Republike, 1687.-1797. godine, i dokumentuje organizaciju i rad javne uprave, kao i stanje društvenog života na području Opštine Herceg Novi i šire. Na osnovu konzervatorskog projekta sprovede se odgovarajuće konzervatorske mjere, te na taj način omogućiti njegova adekvatna zaštita i spriječiti dalje propadanje.

6. **Naziv aktivnosti:** Konzervacija i restauracija oštećenih dokumenata fonda „Vojnička škola“, Prijestonica Cetinje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Državni arhiv, Odjeljenje za tehničku zaštitu arhivske građe

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 4.000,00 €

Obrazloženje: Predmetni fond predstavlja dokumentarnu cjelinu „Vojnička škola“ i sastoji se od 29 arhivskih jedinica. Cilj aktivnosti je da se na osnovu konzervatorskog projekta sprovedu odgovarajuće konzervatorske mjere, koje će spriječiti proces daljeg propadanja arhivske građe i obezbijediti njenu upotrebu i korišćenje.

7. **Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Medun, Glavni grad Podgorica

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: JU Muzeji i galerije Podgorice od 2007. godine, kroz godišnje programe rada, planira i realizuje aktivnosti na istraživanjima, sanaciji, prezentaciji i revitalizaciji kulturnog dobra Medun, uz kontinuiranu finansijsku podršku Ministarstva kulture. Planirane aktivnosti odnose se na sanaciju najugroženijih partija kulturnog dobra.

8. **Naziv aktivnosti:** Nabavka materijala, uređaja i oprema za rukovanje, pakovanje i trajno pohranjivanje fonda Narodnog muzeja Crne Gore - centralni i pomoćni depo, Prijestonica Cetinje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 79.200,00 €

Obrazloženje: Cilj projekta je poboljšanje uslova u centralnom i pomoćnim depoima gdje se čuva muzejski materijal Istorijskog muzeja, Umjetničkog muzeja, Etnografskog muzeja, Arheološkog muzeja, Arhivsko-bibliotečkog odjeljenja i Dokumentaciono-matične službe Narodnog muzeja Crne Gore. Aktivnost podrazumijeva izradu projekta sanacije, adaptacije i reorganizacije depozitnih prostora, kao i nabavku uređaja i opreme za trajnu zaštitu muzejskog materijala, u skladu sa odredbama Pravilnika o zaštiti muzejskog materijala i muzejske dokumentacije, pravilima konzervatorske struke i važećim standardima.

9. **Naziv aktivnosti:** Konzervacija muzejskih predmeta koji su predviđeni za stalnu postavku Zavičajnog muzeja Pljevlja

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej Pljevlja

Subjekt saradnje: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 4.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva adaptaciju objekta za stalnu muzejsku postavku, te konzervatorski tretman muzejskog materijala, koji je više decenija smješten u depou i lošem stanju očuvanosti. Cilj projekta je izlaganje muzejskog materijala, koji u najvećoj mjeri ima status kulturno dobro, kroz savremenu formu muzejske postavke.

10. Naziv aktivnosti: Sanacija stolarije na objektu Muzeja grada Budve

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Budve

Subjekt saradnje: Mjesna zajednica Stari grad Budva

Potrebna sredstva: 15.000,00 €

Obrazloženje: Muzej grada Budve, sa vrijednom arheološkom i etnografskom zbirkom, nalazi se u Starom gradu, kulturnom dobru od nacionalnog značaja. Objekat je reprezentativno kameno zdanje patricijske starobudvanske porodice, izgrađen na četiri etaže, sa elementima koji mu daju poseban vizuelni doživljaj, izražen u spoju klesarskog umijeća i prefinjene odmjerjenosti. Kako je ustanovljeno loše stanje stolarije, cilj projekta je izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera kojima će se sanirati nastala oštećenja i obezbijediti zaštita iste od daljeg propadanja.

11. Naziv aktivnosti: Restauracija i konzervacija broorskog dnevnika Ivelić, Opština Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore

Subjekt saradnje: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 600,00 €

Obrazloženje: Brodski dnevnik iz 1879. godine, pripadao je kapetanu Vladu Iveliću i nalazi se u lošem stanju očuvanosti. Projekat podrazumijeva sprovođenje konzervatorskih mjera u skladu sa konzervatorskim projektom. U okviru projekta biće obuhvaćena i digitalizacija Broorskog dnevnika, radi njegove adekvatne zaštite i dostupnosti.

12. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na dijelu kulturnog dobra, jaketa, dolaktica i župet, Opština Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore

Subjekt saradnje: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 1.500,00 €

Obrazloženje: Muzejski predmeti jaketa, dolaktica i župet čine dio kulturnog dobra Etnografska zbirka i nalaze se u lošem stanju. Predmeti su ukrašeni zlatovezom, izuzetne zanatske izrade. U cilju unaprjeđenja lošeg stanja ovih predmeta na osnovu konzervatorskog projekta planirano je sprovođenje odgovarajuće konzervatorske mjere.

13. Naziv aktivnosti: Nastavak sprovođenja konzervatorskih mjera na Zbirci stare i rijetke knjige, Prijestonica Cetinje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak započetih aktivnosti na konzervaciji i restauraciji tri publikacije u lošem stanju očuvanosti iz Zbirke stare i rijetke knjige, koju čine reprezentativni primjerci po osnovu starosti, rijetkosti i vrijednosti.

- 14. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na predmetima iz Zbirke rukopisa i dokumentacione građe, Prijestonica Cetinje
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 1.500,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva konzervaciju i restauraciju trideset najznačajnijih rukopisa iz XVIII i XIX vijeka. Zbirka sadrži obimnu korespodenciju značajnih ličnosti crnogorske istorije, prvenstveno tadašnjih vladara. Realizacija projekta značajna je sa aspekta zaštite, očuvanja i prezentacije crnogorske kulturne baštine, a opredijeljena sredstva biće iskorišćena za nabavku opreme i materijala za konzervaciju.
- 15. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje preventivnih mjera na zaštiti Legata dr Pera Šoća - I faza, Prijestonica Cetinje
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: Legat dr Pera Šoća sadrži monografske i periodične publikacije, uglavnom na stranim jezicima (njemački, ruski, italijanski), koje su tematski vezane za Crnu Goru i datiraju s kraja XIX i početka XX vijeka. Prva faza projekta obuhvata tehničku i fizičku zaštitu bibliotečke građe.
- 16. Naziv aktivnosti:** Izrada centralnih kataloga i digitalna kolekcija rukopisnih knjiga u Crnoj Gori, Prijestonica Cetinje
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: Izrada registra rukopisnih knjiga u Crnoj Gori podrazumijeva zajednički rad Nacionalne biblioteke Crne Gore i drugih institucija kulture, ali i vjerskih zajednica, imajući u vidu da se mnoge rukopisne knjige nalaze u manastirima, crkvama i džamijama. Projekat podrazumijeva sprovođenje procesa digitalizacije kroz formiranje meta podataka za pretraživanje i uspostavljanje digitalne kolekcije.
- 17. Naziv aktivnosti:** II faza sprovođenja konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Etnografska zbirka, Opština Kotor
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: OJU “Muzeji“ Kotor, Muzej grada Perasta
Subjekt saradnje: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Potrebna sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak sprovođenja konzervatorskih mjera na dijelu kulturnog dobra Etnografska zbirka, koji sadrži oružje i predmete pokućstva, koji su

karakteristični po načinu izrade i umjetničkom umijeću tadašnjih majstora. Realizacija projekta je značajna sa aspekta njihove zaštite, očuvanja i prezentacije.

- 18. Naziv aktivnosti:** Realizacija II faze „Konzervatorskog projekata za sprovođenje konzervatorskih mjera na crkvi Sv. Jovana, srednjovjekovni grad Svač“
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Narodni Muzej Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 37.506,23 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak I faze sanacionih radova na ostacima crkve Sv. Jovana, prema izrađenom konzervatorskom projektu. Realizacijom II faze projekta unaprijediće se loše stanje objekta i omogućiti njegova adekvatna prezentacija.
- 19. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta za konzervaciju i restauraciju najugroženijih partija Tvrđave Onogošt, Opština Nikšić
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Aktivnost podrazumijeva istraživački postupak, na osnovu kojeg će se utvrditi najugroženije partije bedema, te nakon toga izraditi konzervatorski projekat i sprovesti konzervatorske mjere. Projekat predstavlja nastavak višegodišnje podrške Ministarstva kulture na unaprijeđenju stanja ovog značajnog kulturnog dobra.
- 20. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera sanacije eksterijera i enterijera crkve Sv. Krsta u Novoselju, Petrovac, Opština Budva (II faza)
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 25.000,00 €
Obrazloženje: Nakon sprovedenih konzervatorskih istraživanja i tokom izrade konzervatorskog projekta zaključeno je da su na crkvi Sv. Krsta izvedene brojne nestručne intervencije, te konstatovana prisutnost vlage u enterijeru crkve, koja je ugrozila partije objekta i živopisa. Projekat podrazumijeva sprovođenje adekvatnih konzervatorskih mjera u cilju sanacije konstatovanih oštećenja i obezbjeđenja od daljeg propadanja.
- 21. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta sanacije eksterijera i enterijera crkve Sv. apostola Petra i Pavla, Opština Nikšić – II faza
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 15.000,00 €
Obrazloženje: Crkva Sv. apostola Petra i Pavla sagrađena je u XII vijeku i živopisana tokom prve polovine XVIII vijeka. Nakon sprovedenih konzervatorskih istraživanja objekta i fragmenata živopisa, utvrđen je visok stepen oštećenja, te neophodnost izrade konzervatorskog projekta za stvaranje uslova za sprovođenje adekvatnih konzervatorskih mjera na ugroženim partijama enterijera i eksterijera.

- 22. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonostasu crkve Sv. Trojica, Opština Pljevlja - II faza
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 25.000,00 €
Obrazloženje: Usljed uticaja vlage oltarska pregrada je u veoma lošem stanju. Evidentna su oštećenja na drvenoj konstrukciji, nosaču i bojenom sloju ikona. Projekat podrazumijeva sprovođenje II faze konzervatorskih mjera na ikonostasu i ikonama crkve Sv. Trojice, na osnovu konzervatorskog projekta.
- 23. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na dijelu arheološkog lokaliteta Carine, Risan (sonda VIII), Opština Kotor
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Arheološki lokalitet Carine datira iz ilirskog i perioda I-IV v.n.e., o čemu svjedoče otkriveni ostaci građevina javnog karaktera, kiklopskih zidova, gradskih ulica, kao i pokretni arheološki materijal (keramika, metal, staklo, novac ilirskog „kralja“ Balajosa, nakit i dr.). Realizacija projekta je značajna sa aspekta zaštite, očuvanja i prezentacije do sada otkrivenih partija ovog lokaliteta.
- 24. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonostasu crkve Uspenje Bogorodice (Cetinjski manastir), Prijestonica Cetinje - III faza
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Projekat sprovođenja konzervatorskih mjera na ikonostasu crkve Uspenje Bogorodice realizuje se fazno. U prethodnoj fazi, nakon demontiranja ikonostasa, izrađena je noseća konstrukcija i postavljena fototapeta, koja ima funkciju prezentacije oltarske pregrade, dok traje konzervatorsko restauratorski proces na ikonama i rezbariji. U trećoj fazi predviđeno je sprovođenje konzervatorskih mjera na 42 ikone. Realizacijom projekta unaprijediće se loše stanje oltarske pregrade i ikona i omogućiti adekvatna prezentacija kroz jasan pregled slojeva i faza u kojima je isti stvaran.
- 25. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta (konzervacije, restauracije i anastiloze) ulaznog portala Dvora Balšića, Zaseok Lekovići, Godinje, i sprovođenje konzervatorskih mjera, Opština Bar
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 45.000,00 €
Obrazloženje: Selo Godinje, kao ruralna arhitektonska cjelina, zakonom je zaštićeno i predstavlja bitan segment kuturne baštine Crne Gore. Prema istorijskim izvorima, Balšići su imali svoj letnjikovac ili dvorac, u starom dijelu sela. Dvori Balšića imaju izuzetno značajnu istorijsku, umjetničku i kulturnu vrijednost i predstavljaju karakterističan primjer srednjevjekovne profane

arhitekture u Crnoj Gori. Zbog lošeg stanja i opasnosti od daljeg urušavanja, predviđena je izrada konzervatorskog projekta radi sprovođenja konzervatorskih mjera, kojima će se obezbijediti sanacija portala, očuvanje i unaprjeđenje lošeg stanja kulturnog dobra.

- 26. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta za II fazu radova na zaštiti i prezentaciji dijela arheološkog lokaliteta “Ostaci Antičke vile sa mozaicima” – Risan, Opština Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: Risanski mozaici pokrivaju podove rimske vile iz perioda cara Hadrijana (II vijek). Projektom je predviđena analiza mogućnosti restauracije djelova koji nedostaju, a koji su neophodni za sagledavanje mozaika kao cjeline. Projekat ima za cilj adekvatnu zaštitu i prezentaciju značajnog arheološkog lokaliteta.

- 27. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomeniku Palim borcima i žrtvama fašizma, Golija, Opština Nikšić

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 16.000,00 €

Obrazloženje: Spomenik palim borcima i žrtvama fašizma, koji se nalazi na putu Nikšić-Gacko, otkriven je 24. oktobra 1954. godine. Spomen-obilježje se nalazi u lošem stanju očuvanosti, a pojedine partije su konstruktivno ugrožene. U cilju unaprjeđenja lošeg stanja ovog memorijalnog spomenika, na osnovu konzervatorskog projekta sprovedeće se odgovarajuće konzervatorske mjere.

- 28. Naziv aktivnosti:** Konzervatorska istraživanja i izrada konzervatorskog projekta najugroženijih segmenata enterijera Crkve Sv. Nikole, Podvrh, Opština Bijelo Polje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Crkva svetog Nikole nalazi se u selu Podvrh, 25 km od Bijelog Polja. Podignuta je početkom XVII vijeka. Imajući u vidu da su u enterijeru objekta evidentna brojna oštećenja, nakon sprovođenja konzervatorskih istraživanja i na osnovu izrađenog konzervatorskog projekta, definisaće se najugroženije partije koje će se konzervatorski tretirati.

- 29. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera sanacije eksterijera i enterijera crkve Sv. Blagovještenja u Jeksi, Rijeka Crnojevića, Prijestonica Cetinje - II faza

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 30.000,00 €

Obrazloženje: Crkva Sv. Blagovještenja sagrađena je 1621. godine, a živopisana 1626. godine. Nakon konzervatorskih istraživanja i izrade konzervatorskog projekta zaključeno je da je crkva u lošem stanju očuvanosti. Nestručnim intervencijama ubrzan je proces propadanja objekta i

prodor vlage u enterijeru. Aktivnost podrazumijeva sprovođenje konzervatorskih mjera, odnosno sanaciju oštećenja eksterijera i enterijera crkve, a naročito u dijelu živopisa.

- 30. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na predmetima deponovanim u periodu 1973. do 2015. godine, koji se nalaze u JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore 2016-2018 - III faza

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 4.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak aktivnosti započetih u prethodnom periodu. U periodu 27.11.-10.12.2015. godine, izvršen je popis predmeta koji se nalaze u prostorijama Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, a koji su u periodu 1973-2015. godine deponovani i dati na konzervatorski tretman nekadašnjem Republičkom zavodu za zaštitu spomenika kulture, Regionalnom zavodu za zaštitu spomenika i Centru za arheološka istraživanja Crne Gore. Ukupan broj predmeta i popisnih jedinica koji se nalaze u ateljeima Centra za konzervaciju metala, stakla, kamene plastike, keramike, tekstila, papira, pergamenta, kože, živopisa, štafelajnog slikarstava i drveta na Cetinju i Kotoru je 3.066.

- 31. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta sanacije crkve Sv. Trojica, Opština Pljevlja

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Manastir Sv. Trojica imao je više faza izgradnje. Prvobitna hrišćanska bogomolja sagrađena je u ranohrišćanskom periodu, odnosno za vrijeme postojanja rudarskog centra u Kominima. Objekat je izložen višestrukom uticaju vlage, uslijed čega projekat podrazumijeva sprovođenje istraživanja koja će obezbijediti detaljan uvid u stanje kulturnog dobra, nakon čega će se izraditi konzervatorski projekat koji će predvidjeti neophodne konzervatorske mjere za sanaciju nastalih oštećenja i obezbjeđenje dalje zaštite crkve od negativnih uticaja.

- 32. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomeniku Krstac, Čarađe, Opština Nikšić

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 35.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva sprovođenje konzervatorskih mjera na spomeniku posvećenom palim borcima i žrtvama fašističkog terora u NOR-u i ROR-u, podignutom 1976. godine, na kojem su konstatovana brojna oštećenja nastala uslijed uticaja prirodnih faktora. Sprovođenje konzervatorskih mjera obezbijediće sanaciju oštećenja i sprječavanje daljeg propadanja spomenika.

- 33. Naziv aktivnosti:** Sanacija drvenog krova na objektu Zavičajnog muzeja „Ganića kula“, Opština Rožaje

Nosilac posla: JU Zavičajni muzej „Ganića kula“

Realizator: JU Zavičajni muzej „Ganića kula“

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 4.750,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva zamjenu drvenog krovnog pokrivača izvedenog 1991. godine na objektu JU Zavičajni muzej „Ganića kula“, a koji je u lošem stanju. Cilj projekta je sanacija krovnog pokrivača radi obezbjeđenja adekvatnih uslova za očuvanje i prezentaciju pokretnih kulturnih dobara i muzejskih predmeta.

34. Naziv aktivnosti: Sanacija i adaptacija objekta „Kuća Pekića“, Opština Šavnik – III faza

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Opština Šavnik

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 45.727,00 €

Obrazloženje: Sanacija i adaptacija objekta „Kuća Pekića“ otpočela je 2015. godine, u saradnji Ministarstva kulture i Opštine Šavnik. Prva faza radova realizovana je u 2016. godini, a u toku su završne aktivnosti na sprovođenju druge faze, u svemu prema izrađenoj tehničkoj dokumentaciji. Projekat podrazumijeva realizaciju III faze – vanjsko uređenje oko objekta, kako bi se kompletirali svi radovi projektovani tehničkom dokumentacijom i projekat u cjelosti realizovao.

35. Naziv aktivnosti: Sanacija eksterijera objekta Državnog arhiva – Arhivski odsjek Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Državni arhiv – Arhivski odsjek Kotor

Subjekt saradnje: Uprava za imovinu i JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 25.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva konzervatorska istraživanja, izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na eksterijeru objekta. Višestruki značaj projekta proizilazi iz činjenice da se u objektu čuva arhivska građa Opština Kotor i Tivat, iz perioda 1945-1988. godine, ali i građa koja pripada fondovima Okružnog suda Kotor 1797-1944. godine, i Sreskih sudova: Kotor, 1805-1942. godine; Budva, 1814-1943. godine; Perast, 1903-1944. godine; Risan, 1854-1903. godine, kao i Suda zapovjedništva ratne luke 1898-1918. godine.

36. Naziv aktivnosti: Zaštita i promovisanje najstarijih izdanja i legata JU Narodne biblioteke „Njegoš“, Opština Nikšić

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Narodna biblioteka „Njegoš“, Nikšić

Subjekt saradnje: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Revizijom iz 2017. godine, konstatovano je loše stanje bibliotečkog fonda s kraja XIX i početka XX vijeka. Realizacija projekta, u saradnji sa stručnim službama, podrazumijeva konzervatorski tretman radi očuvanja i obezbjeđenja uslova za korišćenje predmetnog bibliotečkog fonda.

37. Naziv aktivnosti: Sprovođenje konzervatorskih mjera i tehničko-tehnološko osavremenjavanje najstarijih televizijskih zbirki, medijska prezentacija nematerijalne kulturne baštine RTCG i popunjavanje kinotečkih fondova

Nosilac posla: JP Radio i Televizija Crne Gore

Realizator: JP Radio i Televizija Crne Gore

Subjekt saradnje: JU Crnogorska kinoteka

Potrebna sredstva: 5.000,00€

Obrazloženje: Projekat predstavlja nastavak realizacije višegodišnjih aktivnosti Radio i Televizije Crne Gore i Crnogorske kinoteke, na zaštiti i revitalizaciji ugroženog filmskog fonda presnimavanjem na nove video formate. Cilj projekta je očuvanje, zaštita i valorizacija informativnog programa Televizije Titograd i emisija različite žanrovske strukture, snimljenih na filmskoj traci u periodu 1969.-1989. godine.

IV EDUKACIJA I DOEDUKACIJA STRUČNOG KADRA

Programom zaštite i očuvanja za 2018. godinu, edukacija i doedukacija stručnog kadra planirana je kroz 6 projekata, u iznosu od 10.400,00 €:

- 1. Naziv aktivnosti:** Stručno usavršanje bibliotekara za rad na platformi COBISS3, Opština Kotor
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Kulturni centar „Nikola Đurković“ Kotor
Subjekt saradnje: Narodna biblioteka Srbije
Potrebna sredstva: 1.000,00 €
Obrazloženje: Projektom je predviđeno pohađanje naprednog kursa COBISS/Fond serijske publikacije COBISS3, koji će omogućiti prelazak Gradske biblioteke i čitaonice Kotor na navedenu platformu. Realizacijom projekta korisnicima će biti pružena usluga pretraživanja elektronskog kataloga serijskih publikacija i personalnih bibliografija naučnika i istraživača sa područja Opštine Kotor.
- 2. Naziv aktivnosti:** „Frame“ - obuka za arhiviranje audio-vizuelne baštine, Pariz, Amsterdam
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Crnogorska kinoteka
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 2.500,00 €
Obrazloženje: „FRAME“, obuka u organizaciji francuskog Audio-vizuelnog instituta, holandskog Audio-vizuelnog instituta, Euro-vizijske akademije, Međunarodne federacije filmskih arhiva pod pokroviteljstvom programa Kreativne Evrope, fokusirana je na nove i buduće tehnologije i tehnike koje se koriste u digitalizaciji, prezervaciji, skladištenju, restauraciji, upotrebi i revalorizaciji audio-vizuelnih materijala. Projekat podrazumijeva pohađanje obuke kojim bi Crnogorska kinoteka dobila edukovani kadar za organizovanje i sprovođenje najsavremenije tehnike u zaštiti, očuvanju i promociji filmske baštine.
- 3. Naziv aktivnosti:** Radionica „Konzervacija rimske keramike i stakla“, Glavni grad Podgorica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 1.500,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva učešće na sedmoj radionici za konzervaciju i dokumentaciju rimske keramike i stakla, koju organizuje Nacionalna ustanova Stobi, Makedonija u saradnji sa Balkan Heritage Fondation iz Sofije, Bugarska. Radionica će pružiti priliku za sticanje znanja i praktičnog iskustva o rimskoj i kasno rimskoj keramici i konzervaciji stakla kroz tri modula: praktični rad, predavanja i studijske posjete.

4. **Naziv aktivnosti:** Obuka „Upotreba programske opreme za inventar“, Opština Pljevlja
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“, Pljevlja
Subjekt saradnje: Narodna biblioteka Srbije
Potrebna sredstva: 400,00 €
Obrazloženje: Projektom je predviđeno pohađanje kursa vezanog za upotrebu programske opreme inventara, nakon kojeg će bibliotekari biti u prilici da obavljaju različite vidove elektronskog poslovanja. Obuka će biti realizovana u saradnji sa predstavnicima Narodne biblioteke Srbije.
5. **Naziv aktivnosti:** Stručno usavršavanje bibliotečkog kadra, Prijestonica Cetinje
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Narodna biblioteka i čitaonica „Njegoš“ Cetinje
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 1.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva doedukaciju stručnog kadra Biblioteke za rad na platformi COBISS3, koja omogućava uključivanje u elektronsku bazu podataka bibliotečkih jedinica u državi.
6. **Naziv aktivnosti:** Arheološka ljetnja škola na Duklji, Glavni grad Podgorica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 4.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak edukacije arheologa kroz istraživanja na Duklji u okviru međunarodne Arheološke ljetnje škole, koja se organizuje od 2017. godine. Pored rada na terenu i organizovanja radionica, arheološka ljetnja škola usmjerena je i na predavanja uz učešće stručnjaka iz Crne Gore i inostranstva.

V POPULARIZACIJA I PREZENTACIJA KULTURNE BAŠTINE

Projekti popularizacije i prezentacije kulturne baštine, u okviru Programa zaštite i očuvanja za 2018. godinu, odnose se na 35 projekata, za koje je planiran iznos od 134.350,00 €:

1. **Naziv aktivnosti:** Izložba „Municipium S, 2017. – Numizmatički nalazi“, Opština Pljevlja
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Subjekt saradnje: Opština Pljevlja, Zavičajni muzej Pljevlja
Potrebna sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: Arheološka istraživanja realizovana na lokalitetu Municipium S... tokom 2017. godine, osim otkrivenih arhitektonskih struktura rezultirala su i pronalaskom pokretnih nalaza, dominantno rimskog novca, koji su izrađivani u različitim kovnicama. Projekat podrazumijeva organizovanje izložbe i objavljivanje publikacije, radi adekvatne prezentacije lokaliteta.
2. **Naziv aktivnosti:** Nastavak projekta digitalizacije svežnjeva arhivskog fonda „Spisi vanrednog providura za Kotor i Albaniju i nadintendanta za Herceg-Novu“
Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Državni arhiv, Odsjek Istorijski arhiv Kotor

Subjekt saradnje: Proizvođači softvera „Hyperborea“ iz Pize i „M.I.D.A Informatica“ iz Bergama (Italija)

Potrebna sredstva: 6.000,00 €

Obrazloženje: Projekat je rezultat stručne saradnje Crne Gore i Italije na prevodu i primjeni softvera za obradu i eksportovanje arhivske građe Istoriskog arhiva u Kotoru, koja se prezentuje na web portalu <http://arhivkotor.hdue.it>. Njegova realizacija u 2018. godini podrazumijevaće dalju softversku obradu i digitalizaciju 16.500 dokumenata iz 10 arhivskih fascikli.

3. **Naziv aktivnosti:** Digitalizacija dijela rukopisne zaostavštine dr Lazara Tomanovića (prepiska, memoarska građa), Opština Herceg Novi

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi

Subjekt saradnje: JU Narodni muzej Crne Gore

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Rukopisna zaostavština dr Lazara Tomanovića čuva se u Bibliotečko-arhivskom odjeljenju Narodnog muzeja Crne Gore, a ista će digitalizacijom i kroz saradnju sa stručnim službama muzeja biti iskorišćena za popunjavanje Zavičajne zbirke Boke Kotorske, Gradske biblioteke i čitaonice u Herceg Novom. Predmetna građa obuhvata oko 3.000 stranica, a projekat će se realizovati u skladu sa Pravilnikom o nacionalnim standardima za digitalizaciju bibliotečke građe, kroz postupke skeniranja, digitalnog fotografisanja, kontrole digitalizovanog materijala, provjere ispravnosti digitalnog dokumenta, kvaliteta skenova, dodjeljivanja deskriptivnih metapodataka, arhiviranja digitalizovanih dokumenata i prezentacije na sajtu biblioteke.

4. **Naziv aktivnosti:** Bokeljska noć, Opština Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Kulturni centar „Nikola Đurković“

Subjekt saradnje: Turistička organizacija Kotor

Potrebna sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Bokeljska noć je nematerijalno kulturno dobro Crne Gore datira sa kraja XIX vijeka, kada je Kotor bio pod vlašću Mletačke republike i kada se organizovala kao Venecijanska noć, po uzoru na venecijansku feštu, da bi početkom XX vijeka bila preimenovana u Bokeljsku noć. Manifestacija danas ima kulturno-turistički karakter, sa značajnim ekonomskim i socijalnim efektima vidljivim kroz njegovanje pomorske tradicije Crne Gore.

5. **Naziv aktivnosti:** Obilježavanje 150 godina postojanja biblioteke “Njegoš”, Prijestonica Cetinje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Narodna biblioteka i čitaonica “Njegoš” Cetinje

Subjekt saradnje: Nijesu prepoznati

Potrebna sredstva: 2.500,00 €

Obrazloženje: Biblioteka “Njegoš” nastavlja tradiciju Cetinjske čitaonice, osnovane 4. februara 1868. godine. Obilježavanje jubileja 150 godina postojanja ustanove podrazumijeva reprint izdanja knjige “Cetinjska čitaonica - Gradska biblioteka „Njegoš” (1868-1998)“, snimanje dokumentarnog filma o istorijatu biblioteke i pripremu promotivnog materijala, koji će biti prezentovani na svečanosti u Zetskom domu na Cetinju.

6. **Naziv aktivnosti:** Časopis „Glas“ za kulturu i umjetnost u DAISY formatu, Glavni grad Podgorica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Biblioteka za slijepe Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 7.000,00 €
Obrazloženje: Biblioteka za slijepe Crne Gore osmu godinu izdaje časopis za kulturu i umjetnost, koji izlazi jednom mjesečno u DAISY formatu, pristupačnom licima sa oštećenim vidom. U „Glasu“ se objavljuju prilozi preuzeti iz časopisa za kulturu, umjetnost, književnost i društvena pitanja, koji na crnom tisku izlaze u Crnoj Gori, kao i prilozi sa sličnim sadržajima koji se objavljuju u programu elektronskih medija. Tokom 2018. godine biće snimljeno novih 12 brojeva časopisa, sa preko četrdeset priloga u svakom broju.
7. **Naziv aktivnosti:** Časopis „Kulturne tačke“ na Brajevom pismu, Glavni grad Podgorica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Biblioteka za slijepe Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 5.500,00 €
Obrazloženje: Časopisom „Kulturne tačke“ Biblioteka za slijepe Crne Gore uspostavlja publikaciju na Brajevom pismu, sa ciljem fokusiranja na mlade oštećenog vida, a kroz obradu društvenih i kulturoloških tema koje bi bile od posebnog interesa za ovu populaciju. Časopis, koji će biti publikovan svakog drugog mjeseca, obrađivaće i teme iz oblasti promocije kulturne baštine Crne Gore.
8. **Naziv aktivnosti:** Nabavka tradicionalne nošnje za KUD „Džafer Nikočević“, Opština Gusinje
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za kulturu Gusinje
Subjekt saradnje: Opština Gusinje
Potrebna sredstva: 4.500,00 €
Obrazloženje: Promocija nematerijalne kulturne baštine gusinjskog kraja biće realizovana kroz nabavku 8 kompleta ženske gusinjske tradicionalne nošnje, za potrebe izvođenja igara i pjesama ovog kraja, cijeneći da KUD „Džafer Nikočević“ u svojoj kolekciji posjeduje samo mušku tradicionalnu nošnju.
9. **Naziv aktivnosti:** Arheološki časopis „Nova antička Duklja IX“, Glavni grad Podgorica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: U okviru časopisa „Nova antička Duklja“, koji je publikovan u osam brojeva, objavljeni su stručni radovi vezani za antičku Duklju i druge arheološke lokalitete, čiji su autori nacionalni i međunarodni stručnjaci. U izdanju za 2018. godinu, predviđeni su stručni tekstovi autora iz Crne Gore, Italije, Njemačke, Hrvatske, Makedonije, Srbije i Bugarske, čija tema je vezana za ovaj arheološki lokalitet.
10. **Naziv aktivnosti:** Program obilježavanja 80 godina od otkrića Antičkih nekropola u Budvi (Budva, Kotor, Cetinje, Podgorica, Nikšić, Plužine, Beograd, Split)
Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Budve

Subjekt saradnje: Turistička organizacija Opštine Budva

Potrebna sredstva: 4.000,00 €

Obrazloženje: Ostaci antičkih nekropola u Budvi otkriveni su 1938. godine, prilikom radova na izgradnji Hotela „Avala“. Projekat podrazumijeva obilježavanje 80 godina od otkrića nekropola realizacijom brojnih aktivnosti: organizovanje izložbe materijala iz budvanskih nekropola otkrivenih do Drugog svjetskog rata, organizovanje međunarodnog naučnog simpozijuma o arheološkoj baštini Budve, priređivanje i objavljivanje zbornika radova sa međunarodnog simpozijuma, objavljivanje publikacija i ostalog promotivnog materijala.

- 11. Naziv aktivnosti:** Popularizacija kulturnog dobra „Ostaci kastela i Lazareta“ povodom 60 godina od stavljanja pod zaštitu 1958–2018, Opština Budva

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Budve

Subjekt saradnje: Mjesna zajednica Petrovac na Moru

Potrebna sredstva: 1.500,00 €

Obrazloženje: Prezentacija kulturnog dobra „Ostaci kastela i Lazareta“ biće realizovana kroz izložbu fotografija, predavanje, obilazak lokaliteta i publikovanje zbornika radova. Projekat realizuje JU Muzeji i galerije Budve u prostoru Spomen doma „Crvena komuna“ u Petrovcu, u saradnji sa predstavnicima Mjesne zajednice.

- 12. Naziv aktivnosti:** Monografija Zavičajnog muzeja „Ganića kula“, Opština Rožaje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej „Ganića kula“

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 4.000,00 €

Obrazloženje: Monografija Zavičajnog muzeja „Ganića kula“ sublimiraće rad ustanove osnovane 1991. godine, i dati osvrt na predmete koji su sastavni dio stalne postavke muzeja, što doprinosi proučavanju, upoznavanju, afirmaciji i zaštiti kulturne baštine rožajskog kraja.

- 13. Naziv aktivnosti:** Projekat „Sve boje Crne Gore“, Opština Nikšić

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Nikšić

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: Projekat je baziran na očuvanju tradicionalnih vještina bojenja materijala životinjskog i biljnog porijekla (vuna, lan, konoplja, pamuk) pigmentima dobijenim iz biljaka sa naših terena. Rezultati dobijenih istraživanja biće prezentovani na Tvrđavi Onogošt u Nikšiću, kroz dokumentarni film i izložbu fotografija.

- 14. Naziv aktivnosti:** Prezentacija muzejskog materijala otkupljenog 2012. godine i nastavak istraživanja terena, Opština Nikšić

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Nikšić

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Programom otkupa iz 2012. godine u dijelu Opštine Nikšić (Banjani, Drobniak) otkupljeno je 120 predmeta koji se odnose na tradicionalne zanate ovog kraja. Publikovanje

otkupljenog materijala i nastavak istraživanja od značaja su za upoznavanje ovog segmenta kulturne baštine, a sa ciljem proučavanja tehnika izrade, oblikovanja i ukrašavanja predmeta od drveta i tekstila.

- 15. Naziv aktivnosti:** Objavljivanje romana „Mojkovačka bitka“ Ćamila Sijarića, Opština Pljevlja
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“
Subjekt saradnje: Radio Bijelo Polje
Potrebna sredstva: 1.500,00 €
Obrazloženje: Realizacijom projekta biće publikovano reprint izdanje romana „Mojkovačka bitka“ Ćamila Sijarića, čija će se prezentacija održati u Pljevljima i Bijelom Polju. Cilj projekta je podsjećanje na književno djelo autora inspirisano Mojkovackom bitkom.
- 16. Naziv aktivnosti:** Objavljivanje „Sabranih radova Stevana Samardžića“ (Tom I), Opština Pljevlja
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Javna ustanova Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva objavljivanje djela „Sabrani radovi Stevana Samardžića“, koje će sadržati sve objavljene književne i stručne radove autora i tekstove o njegovom prosvjetnom radu.
- 17. Naziv aktivnosti:** Omaž Hamdiji Šahinpašiću (1916-2003), Opština Pljevlja
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Zavičajni muzej Pljevlja
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 500,00 €
Obrazloženje: Sa ciljem upoznavanja šire javnosti sa istaknutim ličnostima pljevaljskog kraja, Zavičajni muzej na godišnjem nivou organizuje večeri posvećene promociji lika i djela pojedinaca čiji je rad od značaja za kulturu i kulturnu baštinu Crne Gore i Pljevalja. U 2018. godini biće organizovan omaž Hamdiji Šahinpašiću, istaknutom muzičkom stvaraocu.
- 18. Naziv aktivnosti:** Monografija „Spomeničko naslijeđe NOB-a na prostoru Pljevalja“, Opština Berane – II faza
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Zavičajni muzej Pljevlja
Subjekt saradnje: Opština Pljevlja
Potrebna sredstva: 700,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva finalizaciju radova na objavljivanju monografije „Spomeničko naslijeđe NOB-a na prostoru Pljevalja“, sa posebnim osvrtom na spomen – obilježja podizana na teritoriji Opštine Pljevlja u periodu nakon Drugog svjetskog rata.
- 19. Naziv aktivnosti:** Izložba „Donacije Pomorskom muzeju Crne Gore u periodu 2007 - 2017. godina“, Opština Kotor
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Za proteklih deset godina Pomorski muzej Crne Gore u Kotoru, popunio je svoje zbirke velikim brojem predmeta iz donacija. Uzimajući u obzir da dobijeni predmeti predstavljaju vrijedno nasljeđe Kotora i Boke Kotorske, isti će biti prezentovani na izložbi, uz prateći katalog, čiji je cilj, pored zaštite i očuvanja nasljeđa, promocija filantropije i donatora koji u kontinuitetu obogaćuju zbirke muzeja.

20. Naziv aktivnosti: Izložba „Boka Kotorska okom fotografa Laforesta“, Opština Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 1.000,00 €

Obrazloženje: Na izložbi će biti predstavljene fotografije i negativi na staklu, kao i album sa fotografijama narodnih nošnji, koje su radili Franc Tiodor Laforest i Feniks Laforest, početkom XX vijeka. Ova građa, koju je porodica Laforest donirala Pomorskom muzeju, u dosadašnjem periodu nije bila dostupna široj javnosti, sa izuzetkom manjeg dijela koji je obrađen i publikovan u Godišnjaku Pomorskog muzeja.

21. Naziv aktivnosti: Štampanje monografije Pomorskog muzeja Crne Gore - II faza, Opština Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 4.000,00 €

Obrazloženje: Pomorski muzej Crne Gore osnovan je 1952. godine i jedini je muzej ovog tipa u Crnoj Gori. Nakon sprovedenog istraživačkog rada, planirana je priprema i štampanje monografije Pomorskog muzeja, kojom će biti obuhvaćeni svi segmenti njegovog djelovanja, od osnivanja Kabineta plemenitog tijela Bokeljske mornarice 1880. godine, do uspostavljanja muzejske zbirke u prostoru Palate Grgurina 1938. godine i organizovanja Pomorskog muzeja u poslijeratnom periodu.

22. Naziv aktivnosti: Knjiga „Historija pomorstva Crne Gore od najstarijih vremena do 2016. godine“, Opština Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore

Subjekt saradnje: Prof. dr. Antun Sbutega

Potrebna sredstva: 4.000,00 €

Obrazloženje: Knjiga „Historija pomorstva Crne Gore – od najstarijih vremena do 2016. godine“, obuhvata istoriju pomorstva Crne Gore u toku 25 vjekova, od antičkih vremena do savremenog doba. Cilj projekta je da ukaže na osnovne političke, ekonomske, tehničke i druge faktore i procese koji su usloveli razvoj pomorstva u svijetu, na Mediteranu i Jadranu, a posebno u Crnoj Gori.

23. Naziv aktivnosti: Projekat „Evgenije Popović i Crna Gora“, Opština Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva istraživanja i prezentaciju ostavštine Evgenija Popovića, koja se čuva u arhivskim i muzejskim institucijama Trsta i predstavlja značajno svjedočanstvo o životu bokeške iseljeničke kolonije u Trstu, od kraja XVIII do početka XX vijeka. Rezultat rada na projektu biće organizovanje izložbe fotografija i dokumenata i izrada kataloga.

24. Naziv aktivnosti: Objavljivanje XXV broja časopisa „Glasnik“ Narodne biblioteke „Radosav Ljumović“, Glavni grad Podgorica

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: „Glasnik“ je stručni časopis Narodne biblioteke „Radosav Ljumović“, koji izlazi od 1994. godine i prepoznat je kao relevantna publikacija koja obrađuje teme vezane za crnogorsku kulturu i tradiciju. Realizacijom projekta biće podržano njegovo jubilarno XXV izdanje.

25. Naziv aktivnosti: Stručna obrada i publikovanje pokretnog materijala koje se nalazi u kući Novice Cerovića, Opština Šavnik

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za kulturu, sport i medije, Opština Šavnik

Subjekt saradnje: JU Muzeji i galerije Nikšić

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Kuća Novice Cerovića ima status nepokretno kulturno dobro, a svi predmeti koji se u njoj nalaze, od kojih se posebno izdvajaju odlikovanja, vezani su za ovu značajnu istorijsku ličnost. Realizacijom projekta izvršiće se stručna obrada pokretnog materijala, njegovo dokumentovanje i prezentovanje široj javnosti u formi izložbe.

26. Naziv aktivnosti: Digitalizacija 6 tomova knjige „Monumenta Montenegrina“, priređivača Vojislava D. Nikčevića – II faza

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 8.000,00 €

Obrazloženje: Edicija „Monumenta Montenegrina“ obuhvata dokumenta, građu i izvore koji ukazuju na kontinuitet političkih centara državne i vjerske vlasti na prostoru Crne Gore, od IV do XV vijeka. Cilj projekta je da se digitalizacijom građa iz edicije učini dostupnom široj javnosti. U prvoj fazi realizovanoj u 2017. godini izvršena je priprema, odabir odrednica i pojmova za digitalizaciju šest tomova „Monumenta Montenegrina“, kako bi se u II fazi okončale sve aktivnosti na realizaciji projekta.

27. Naziv aktivnosti: Digitalizacija književnih časopisa iz doba knjaževine i kraljevine Crne Gore

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: U Knjaževini odnosno Kraljevini Crnoj Gori, u periodu od 1871. do 1918. godine, izlazilo je 7 književnih časopisa, sa ukupno 17 godišta, odnosno 6.832 stranica teksta. Projektom je planirana digitalizacija svih sedam izdanja, opremanje metapodacima i njihovo

prilagođavanje za postavljanje na Digitalnu biblioteku Crne Gore i portal Europeana - Evropska platforma kulturne baštine.

28. Naziv aktivnosti: Digitalna zbirka rukopisne zaostavštine vojvode Sima Popovića

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: Projekat predviđa formiranje digitalne zbirke rukopisne zaostavštine vojvode Sima Popovića, koja obuhvata memoare i telegrame, predstavljene kroz 953 lista građe. Pored digitalizacije, projektom je predviđeno i unošenje dijela rukopisne zbirke u mašinski čitljivi program za obradu teksta, OCR-ovanje, unošenje metapodataka, te postavljanje zbirke na Digitalnu biblioteku Crne Gore i evropsku platformu Europeana.

29. Naziv aktivnosti: Melem na ranu - Stare ljekaruše iz rukopisne zbirke Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Projekat čine dvije faze: prva se sastoji od transliteracije i prevoda na crnogorski jezik 50 listova ljekaruša iz perioda XVIII i XIX vijeka i njihove digitalizacije. U drugoj fazi predviđa se izrada probnih preparata prema receptima i njihova provjera kod Agencije za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore, poslije čega se otvara prostor za privatno – javno partnerstvo Biblioteke i proizvođača sertifikovanih preparata. Ljekaruše (recepti, ponegdje praćeni odgovarajućim molitvama) su dijelovi tri mješovite rukopisno-štampane knjige iz zbirke rukopisa Nacionalne biblioteke Crne Gore.

30. Naziv aktivnosti: Prezentacija biblioteke Visković – djela J. Leybach-a i Fr. Kalbrenner-a, Opština Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: OJU Muzeji Kotor, Muzej grada Perasta

Subjekt saradnje: ŠOSMO „Vida Matjan“ Kotor

Potrebna sredstva: 650,00 €

Obrazloženje: Projekat ima za cilj prezentaciju kulturne baštine Perasta, Boke Kotorske i Crne Gore, odnosno upoznavanje šireg javnosti sa stepenom obrazovanja porodice Visković i interesovanjima njenih članova.

31. Naziv aktivnosti: Obnova i dopuna fundusa KUD-a „Njegoš“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Prijestonica Cetinje, Sekretarijat za kulturu, sport i medije

Subjekt saradnje: KUD „Njegoš“ Cetinje

Potrebna sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Projektom je planirana obnova i dopuna fundusa narodne nošnje KUD-a „Njegoš“, najstarijeg folklornog društva u Crnoj Gori, sa ciljem promocije etnoloških karakteristika Crne Gore i prezentacije nematerijalne kulturne baštine u savremenom kontekstu.

- 32. Naziv aktivnosti:** Praistorijski period na teritoriji Opštine Nikšić
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Muzeji i galerije Nikšić
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva organizovanje izložbe arheološkog materijala sa lokaliteta Crvena stijena, Vrbička pećina i ostalih lokaliteta sa teritorije Opštine Nikšić. Pored navedenog, planirano je organizovanje konferencije, obilazak lokaliteta sa studentima i učenicima srednjih škola, kao i publikovanje zbornika radova.
- 33. Naziv aktivnosti:** Reprint izdanje djela iz legata akademika Pavla Mijovića
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Projektom je planirano fazno objavljivanje izabranih djela akademika Pavla Mijovića, koja se čuvaju u okviru njegovog legata u Nacionalnoj biblioteci Crne Gore, a koja broje oko 30 knjiga i preko 4.000 monografskih publikacija.
- 34. Naziv aktivnosti:** Učešće na Berzi mediteranskog arheološkog turizma u Pestumu, Italija
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Ministarstvo kulture, JU Centar za konzervaciju i arheologiju, lokalne i nacionalne institucije
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Berza mediteranskog arheološkog turizma, bazirana na promociji i popularizaciji arheologije, tradicionalno se organizuje u Pestumu, Italija, gdje na godišnjem nivou učestvuju predstavnici iz 60 zemalja svijeta. Cijeneći da navedeni događaj posjeti oko 10,000 gostiju, te da isti predstavlja dobru priliku za međunarodnu promociju crnogorske kulturne baštine, Ministarstvo kulture, u saradnji sa lokalnim i nacionalnim institucijama iz oblasti kulturne baštine, nastavlja praksu učešća na berzi.
- 35. Naziv aktivnosti:** Prezentacija kulturnog dobra Kula vojvode Lazara Sočice, Goransko, Opština Plužine
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Centar za kulturu Plužine
Subjekt saradnje: Odbor za obnovu kule Lazara Sočice, JU Narodni muzej Crne Gore
Potrebna sredstva: 15.000,00 €
Obrazloženje: Realizacijom projekta, dio kule Lazara Sočice koji je namijenjen za multimedijalne sadržaje, biće stavljen u funkciju prezentacije materijalnih svedočanstava iz života ove ličnosti, kao i kulturne istorije Pive. Cilj projekta je valorizacija kulturnog naslijeđa pivskog kraja.

VI TEHNIČKO-TEHNOLOŠKO OSAVREMENJAVANJE

Programom zaštite i očuvanja za 2018. godinu, planirano je 12 projekata u ukupnom iznosu od 45.800,00 € u okviru kojih će se, odgovorajućom opremom, poboljšati uslovi za zaštitu, očuvanje i prezentaciju kulturnih dobara:

- 1. Naziv aktivnosti:** Tehničko-tehnološko osavremenjavanje naučno-informativnih sredstava u Istorijskom arhivu Kotor, Opština Kotor
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Državni arhiv, Odsjek Istorijski arhiv Kotor
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: U Kotorskom arhivu, uz druge vrijedne arhivske fondove i zbirke, čuvaju se i spisi vanrednih providura Mletačke republike. Projekat podrazumijeva fizičku zaštitu, kontrolu i korekciju, kao i tehničko-tehnološko osavremenjavanje starih naučno-obavještajnih sredstava kroz primjenu informacionih tehnologija, čime se omogućava bolja čitljivost i njihova široka dostupnost.
- 2. Naziv aktivnosti:** Nabavka opreme za izložbeni prostor stalne postavke Zavičajnog muzeja Pljevlja – etnografska zbirka, Opština Pljevlja
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Zavičajni muzej Pljevlja
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: Etnografsko odjeljenje Zavičajnog muzeja Pljevlja, koje postoji od njegovog osnivanja 1952. godine, baštini bogat materijal s kraja XIX i prve polovine XX vijeka. Najznačajniji segmenti zbirke odnose se na nošnju i nakit, kulturu stanovanja i proizvode tradicionalnog zanatstva pljevaljskog kraja. Radi adekvatne muzejske ekspozicije, projektom je predviđena nabavka odgovarajuće opreme za prezentaciju muzejskog materijala.
- 3. Naziv aktivnosti:** Tehničko osavremenjavanje konzervatorskih radionica, Glavni grad Podgorica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Centar savremene umjetnosti Crne Gore
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 3.000,00 €
Obrazloženje: Konzervatorske radionice Centra savremene umjetnosti Crne Gore formirane su 1997. godine i opremljene za potrebe konzervacije i restauracije muzejskih predmeta iz fonda Centra i pružanje usluga trećim licima. Imajući u vidu savremene tehnologije u obavljanju konzervatorske djelatnosti, projekat podrazumijeva osavremenjavanje konzervatorskih radionica kroz nabavku adekvatne opreme za sprovođenje konzervatorskih mjera na muzejskim predmetima.
- 4. Naziv aktivnosti:** Standardizacija kataloga i nova platforma za kataloško arhiviranje filmske građe, Glavni grad Podgorica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Crnogorska kinoteka
Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 15.000,00 €

Obrazloženje: U skladu sa osnovnim djelatnostima kinoteke, projektom je predviđena izrada platforme, software-a i hardware-a za kataloško arhiviranje filmskih materijala čime će se obezbijediti efikasnije obavljanje osnovnih kinotečkih djelatnosti u cilju zaštite, očuvanja, konzervacije i restauracije filmova, kao i dostupnosti kinotečkih podataka i materijala za prikazivanje, istraživanje, prezentaciju i druge namjene za potrebe popularizacije filmske kulturne baštine.

5. **Naziv aktivnosti:** Stvaranje uslova za obavljanje bibliotečke djelatnosti, Opština Gusinje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za kulturu Gusinje

Subjekt saradnje: Opština Gusinje

Potrebna sredstva: 2.500,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva stvaranje uslova za obavljanje bibliotečke djelatnosti u skladu sa propisima koji je uređuju, imajući u vidu da se radi o lokalnoj ustanovi kulture osnovanoj 2017. godine, kroz adaptaciju postojeće prostorije, nabavku mobilijara i informatičke opreme.

6. **Naziv aktivnosti:** Unaprijeđenje uslova depoa, Opština Nikšić

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Nikšić

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 3.500,00 €

Obrazloženje: JU Muzeji i galerije Nikšić u svojim zbirkama posjeduje predmete i artefakte od izuzetnog značaja, koji zahtijevaju propisane uslove za adekvatnu zaštitu i čuvanje materijala. Projekat podrazumijeva nabavku neophodne opreme za zaštitu i čuvanje materijala u skladu sa muzejskim propisima i standardima.

7. **Naziv aktivnosti:** Poboljšanje uslova za multimedijalne sadržaje iz oblasti kulture, Opština Petnjica

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za kulturu Petnjica

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 4.000,00 €

Obrazloženje: Formiranjem Javne ustanove Centar za kulturu Petnjica stvorili su se uslovi za organizovanje multimedijalnih programa iz oblasti kulture. Imajući u vidu kapacitete objekta, isti je neophodno opremiti odgovarajućom opremom koja će omogućiti prezentaciju kulturne baštine Opštine Petnjice.

8. **Naziv aktivnosti:** Tehničko-tehnološko osavremenjavanje rada u Narodnoj biblioteci „Stevan Samardžić“, Opština Pljevlja

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“

Subjekt saradnje: LJE RTV Pljevlja

Potrebna sredstva: 900,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nabavku savremene audio-vizuelne opreme koja bi poboljšala standarde bibliotečkog rada. Realizacijom projekta omogućava se dostupnost rezultata brojnih aktivnosti na polju obrazovno-kulturne edukacije široj čitalačkoj populaciji, kako preko

redovnog ažuriranja informacija na web stranici, tako i u štampanim izdanjima, prvenstveno izdavačkoj djelatnosti ustanove.

9. **Naziv aktivnosti:** Tehničko – tehnološko osavremenjavanje Galerije „Vitimir Srbljanović“, Opština Pljevlja
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Umjetnička galerija „Vitimir Srbljanović“
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 900,00 €
Obrazloženje: U depoima i drugim prostorima pljevaljskih ustanova kulture nalazi se preko 300 djela likovne umjetnosti. U cilju evidentiranja promjena, oštećenja i kataloške obrade, projektom je predviđeno tehničko-tehnološko osavremenjavanje u vidu nabavke adekvatne opreme za obradu fonda likovnih djela.
10. **Naziv aktivnosti:** Tehničko osavremenjavanje područnih odjeljenja Narodne biblioteke „Radosav Ljumović“ - „Kruševac“ i „Masline“, Glavni grad Podgorica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 1.000,00 €
Obrazloženje: Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ kao najveća narodna biblioteka u Crnoj Gori nastoji da se transformiše u elektronsku biblioteku. Adekvatan nivo opremljenosti postignut je samo u matičnoj zgradi Biblioteke. Projekat podrazumijeva obezbjeđenje adekvatne elektronske i informatičke opreme za unaprjeđenje rada područnih odjeljenja Biblioteke.
11. **Naziv aktivnosti:** Očuvanje crteža i skica Ilije Šobajića
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Muzeji i galerije Nikšić
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 1.000,00 €
Obrazloženje: JU „Muzeji i Galerije“ Nikšić posjeduje značajnu zbirku crteža Ilije Šobajića. Projekat obuhvata nabavku adekvatnog mobilijara za čuvanje više od tri stotine neuokvirenih crteža i skica, kojim će se obezbijediti adekvatan tretman djela istaknutog crnogorskog umjetnika.
12. **Naziv aktivnosti:** Opremanje Franjevačke biblioteke “Don Niko Luković”
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Opština Kotor, Ekumenski centar “Don Branko Sbutega”
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Biblioteka sadrži fond od oko 10.000 vrijednih knjiga iz XIV i XV vijeka i značajna je za proučavanje istorije Kotora i Crne Gore. Bibliotečki fond se trenutno nalazi u neadekvatnom prostoru. Projektom je planirano opremanje prostora i izrada polica u cilju poboljšanja uslova za prezentaciju vrijednog kulturnog nasljeđa.

VII OSTALO

1. **Naziv aktivnosti:** Administrativno-tehnički poslovi za potrebe Savjeta za upravljanje Područjem Kotora

Nosilac posla: Ministarstvo kulture Kotor

Realizator: Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Opštine

Subjekt saradnje: Opština Kotor

Potrebna sredstva: 12.500,00 €

Obrazloženje: Odredbom člana 8 stav 3 Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, propisano je da Vlada obrazuje Savjet za upravljanje Područjem Kotora radi koordinacije vršenja poslova zaštite, očuvanja i upravljanja istim. Shodno članu 12 istog zakona, administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta vrši organ lokalne uprave Opštine Kotor nadležan za poslove zaštite prirodne i kulturne baštine. Imajući u vidu probleme u realizaciji aktivnosti Savjeta, prouzrokovane, između ostalog, nedostatkom finansijskih sredstava za rad, Ministarstvo kulture pripremiло je tekst Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, kojim se, pored ostalog, dodatno poboljšavaju postojeći mehanizmi upravljanja i definišu finansijske obaveze za sve zainteresovane strane koje učestvuju u upravljanju. Projekat podrazumijeva obezbjeđenje dijela sredstava za administrativno-tehničke poslove Savjeta, a u cilju prevazilaženja navedenog problema.

VI ZAKLJUČAK

Godišnji program zaštite i očuvanja kulturnih dobara je, kao model finansiranja, dosadašnjim konceptom implementacije u odnosu na raspoloživa sredstva, uticao na unaprijeđenje stanja i uslova zaštite kulturne baštine. Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2018. godinu podržano je 116 projekata, koji će tretirati kulturna dobra na teritoriji cijele države, bez obzira da li su od međunarodnog, nacionalnog ili lokalnog značaja.

Dosadašnji rezultati projekata su pružili važne podatke o životu na prostoru Crne Gore, od praistorije do danas, ukazali na potrebu i značaj zaštite nepokretne, pokretne i nematerijalne kulturne baštine, naročito muzejskog, bibliotečkog, kinotečkog i arhivskog fonda, kao dokumenata naše prošlosti i dali mogućnost za integralnu zaštitu kulturne baštine i pripremu kulturnih dobara za prezentaciju i održivo korišćenje. Poštovanjem kulturne raznolikosti i dokumentovanjem nematerijalne baštine, projektima se unaprijeđuje stanje i postiže zaštita i očuvanje kulturne baštine za buduće generacije.

MINISTARSTVO KULTURE

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PROGRAMA ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNIH
DOBARA ZA 2017. GODINU**

Cetinje, decembar 2017. godine

SADRŽAJ

I Uvod	3
II Cilj izvještaja	4
III Realizovani projekti	5
IV Projekti čija je realizacija u toku i koji se realizuju nakon izvještajnog perioda	21
V Nerealizovani projekti	26
VI Ocjena nivoa implementacije programa	26

I UVOD

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 29.12.2016. godine, na prijedlog Ministarstva kulture, razmotrila i usvojila Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2017. godinu (u daljem tekstu: Program).

Osnov za donošenje Programa je član 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, Program razvoja kulture 2016-2020 i Program rada Vlade Crne Gore za 2017. godinu. Programom su utvrđeni projekti koji se odnose na konzervatorska i arheološka istraživanja, izradu konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima, iz grupe fizički najugroženijih, kao i na edukaciju i doedukaciju kadrova, prezentaciju u muzejskoj, bibliotečkoj, arhivskoj, kinotečkoj i konzervatorskoj djelatnosti i tehničko – tehnološko opremanje ustanova.

Cijeneći da su kulturna dobra prepoznata kao važan faktor nacionalne identifikacije i da predstavljaju dugoročan resurs za održivi razvoj, te da su kao takva važan prioritet svih savremenih državnih politika, Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara finansiraju se programi i projekti od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturne baštine Crne Gore, odnosno, iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti.

U cilju zaštite, valorizacije i unaprjeđenja stanja kulturnih dobara i promovisanja raznolikosti kulturne i istorijske baštine Crne Gore, a vodeći računa o ravnomjernom regionalnom razvoju, Ministarstvo kulture je u 2017. godini, pratilo realizaciju 102 projekta, u saradnji sa nacionalnim i lokalnim javnim ustanovama i organima državne uprave iz oblasti kulturne baštine. Finansijska sredstva za realizaciju projekata iznosila su **832.435,00 €**, od čega 420.000,00 € iz namjenskih sredstava. Program se, shodno Zakonu, finansira iz opštih prihoda budžeta Crne Gore i namjenskih sredstava od rente za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara.

Izvještaj se odnosi na nivo ispunjenosti prethodno postavljenih ciljeva koji se odnose na ravnomjeran razvoj konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečne djelatnosti na teritoriji Crne Gore.

Realizatori i subjekti saradnje su:

1. Državni arhiv Crne Gore
2. JP Kulturni centar Bar
3. JU Biblioteka za slijepe Crne Gore
4. JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
5. JU Centar za kulturu “Narodna biblioteka dr Radovan Lalić”, Opština Berane
6. JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić“, Opština Andrijevića
7. JU Centar za kulturu Petnjica
8. JU Centar za kulturu, sport i medije Šavnik
9. JU Crnogorska kinoteka
10. JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi
11. JU Kulturni centar „Nikola Đurković“, Opština Kotor
12. JU Muzej Bijelo Polje
13. JU Muzeji i galerije Budve

14. JU Muzeji i galerije Podgorica
15. JU Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"
16. JU Narodni muzej Crne Gore
17. JU Polimski muzej, Opština Berane
18. JU Pomorski muzej Crne Gore
19. JU Prirodnjački muzej Crne Gore
20. JU Zavičajni muzej "Ganića Kula", Opština Rožaje
21. JU Zavičajni muzej Pljevlja
22. OJU "Muzeji" Kotor
23. Opština Budva
24. Opština Šavnik
25. Prijestonica Cetinje
26. Radio Televizija Crne Gore

II CILJ IZVJEŠTAJA

Cilj ovog Izvještaja je da prikaže:

- implementirane projekte;
- projekte čija je implementacija u toku;
- projekte koji nijesu implementirani i razloge neimplementacije;
- nivo realizacije Programa.

Ministarstvo kulture je, u toku 2017. godine, kroz neposrednu komunikaciju i izvještavanje realizatora projekta, u kontinuitetu vršilo monitoring implementacije Programa. Od planiranih 102 projekta, 76 je u potpunosti realizovano, realizacija 24 projekata je u završnoj fazi, a 2 projekta nijesu realizovana.

Vrsta projekta	Planirani	Realizovani	Realizacija u toku	Nerealizovani
Istraživanja	18	13	4	1
Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	41	27	14	-
Edukacija i doedukacija stručnog kadra	3	3	-	-
Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	33	26	6	1
Tehničko-tehnološko osavremenjavanje	7	7	-	-
UKUPNO	102	76	24	2

III REALIZOVANI PROJEKTI

a) Arheološka i konzervatorska istraživanja

1. Arheološka istraživanja lokaliteta Duklja, Glavni grad Podgorica

Ovogodišnja arheološka istraživanja na Duklji realizovala je JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore. Istraživanja su bazirana na sjeveroistočni, sjeverni, zapadni i jugozapadni dio antičkog grada. Tokom kampanje sprovedena su sondažna istraživanja i otkrivene nove arheološke cjeline i objekti, za koje se pretpostavlja da su mjesta na kojima se stanovalo u periodu I - IV vijeka. Projekat je značajan sa aspekta dobijanja novih saznanja o ovom značajnom lokalitetu.

2. Arheološka istraživanja lokaliteta Municipium S, Opština Pljevlja

JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore je tokom juna/jula ove godine sprovela istraživanja u graničnom dijelu urbane zone lokaliteta Municipium S. Pronađeni su ostaci arhitekture različitih graditeljskih faza, očuvani u temeljnim zonama. Uporedo sa arheološkim, sprovedena su i geofizička istraživanja u saradnji sa Institutom za tehnologije kulturnog nasljeđa (ITABC), Nacionalnog istraživačkog savjeta (CNR) iz Italije, metodom geoelektričnog skeniranja, koja su omogućila sagledavanje još uvijek neistraženog lokaliteta sa obilježjem rimskog urbanizma, koji ima forum, gradske komunikacije, hramove, privatne i javne građevine. Nakon arheoloških istraživanja, uslijedilo je sprovođenje preventivnih konzervatorskih mjera. Projekat je značajan sa aspekta, multidisciplinarnog pristupa u cilju dobijanja novih saznanja o ovom značajnom lokalitetu.

3. Arheološka istraživanja lokaliteta Brskovo, Opština Mojkovac

U toku ovogodišnje kampanje, koju je sprovela JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, tretirani su očuvani ostaci „saške“ crkve, sa dva groblja u neposrednoj blizini. U odnosu na sektor II konstatovano je da se ne radi o nekropoli, već o prostoru, na kojem se prerađivala ruda, te se pretpostavlja da je na toj lokaciji bio zanatsko-radioničarski centar. Na osnovu pokretnih arheoloških nalaza pronađenih *in situ* (novac, keramika, staklo) otkriveni kulturni stratumi sektora II datuju se u prve decenije XIV vijeka. Istraživanjem sektora I pronađeni su arhitektonski ostaci zdanja, sa dvije etaže, dimenzija prostorije 6,2x2,8 m. Nakon završenih arheoloških istraživanja sprovedene su preventivne konzervatorske mjere kojima su konsolidovane otkrivene partije.

4. Arheološka i konzervatorska istraživanja i izrada konzervatorskog projekta za Ćaf Kiš, Gradska opština Tuzi, Glavni grad Podgorica

Lokalitet su do ovogodišnjih istraživanja, koje je realizovala JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, u periodu od 07.03. do 09.04., činili ostaci manje, jednobrodne crkve sa grobljem, za koju se pretpostavlja da potiče iz perioda ranog srednjeg vijeka. Stratigrafski podaci do kojih se došlo prilikom istraživanja preliminarno ukazuju da se radi o objektu znatno većih dimenzija u odnosu na dosadašnja saznanja, te da je u unutrašnjosti objekta i kontaktnoj zoni bilo intezivno sahranjivanje.

Takođe, ustanovljeno je da se na istoku nalaze ostaci dvije apside, a u unutrašnjosti crkve dva stratigrafska sloja, u kojima su pronađeni ulomci keramičkih posuda kasnosrednjevjekovne produkcije, među kojima se izdvaja nalaz ulomaka kamene agiazme, koja je dekorisana plastično isklesanim krstom na jednoj strani. Istovremeno u naosu su pronađeni djelovi arhitravne grede rimske provenijencije, a u kripti osteološki materijal. Istraživanjem sonde na zapadu otkriveni su gabariti priprate, dužine cca 5,5 m i širine cca 3,6 m i 3,2 m, koja pripada mlađoj fazi. Neophodno je nastaviti istraživanja kako bi se eventualno definisale hronološke etape i nedefinirani arhitektonski elementi.

5. Podvodna arheološka istraživanja i valorizacija podvodnih lokaliteta 2017.-2019. (I faza)

JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore je u periodu od 23.09. do 17.10.2017. godine, sproveda I fazu podvodnih arheološka istraživanja u Hercegnovskom akvatoriju na 18 lokaliteta i to: Njivice, amforište; Žanjice, amforište; Žanjice, patrolni brod; Ostrvo Lastavica, Mamula, amforište; Karatoč, amforište; Kumbor, amorište; Zaliv Trašte, amforište; Uvala Bigova, amforište; Ostrvo Sv. Marko, sidrište; Ostrvo cvijeća, Prevlaka, amforište; Uvala Dobra luka, amforište; Rt Arza, amforište; Malo Rose, amforište; Rose, amforište; Rt Kabala, galijun Higin 78; 1, Higin 78; 2, Tihani, parobrod. Ronilačka prospekcija vršena je do dubine cca 40 m, u skladu sa ronilačkom kategorijom R3. U okviru podvodnog rekognosciranja izvršen je obilazak i otkrivanje arheoloških struktura, obilježavanje i osiguravanje lokaliteta u toku istraživanja, GPS pozicioniranje, utvrđivanje stanja, karaktera nalazišta i prostornih granica za svaki utvrđeni lokalitet zasebno. Projekat je značajan sa aspekta sistematskog prikupljanja i obrade novih podataka o navedenim lokalitetima.

6. Podvodno arheološko istraživanje Risanskog zaliva, Opština Kotor

JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore je, u periodu od 23.08. do 20.09.2017. godine, nastavila istraživanja, koja su obuhvatila prostor Risanskog akvatorija, na potezu od Carina ka ušću Sopota i lokaciju između rtova Rtac i Manastir Banja. U završnoj fazi istraživanja učestvovali su i stručnjaci Međunarodnog centra za podvodnu arheologiju MCPA iz Zadra. Cilj istraživanja bio je dopuna podataka na izradi započete podvodne arheološke mape u dijelu priobalja, po pravcu JI-SZ i dubini od 3 - 18 m, u ukupnoj površini cca 5.000 m². Radi se o sprudu koji je u potpunosti prekriven muljem i fragmentima keramike. Projekat je značajan sa aspekta sistematskog prikupljanja i obrade novih podataka o lokalitetu.

7. Sistematska arheološka istraživanja lokaliteta Carine i Gradina u Risnu, Opština Kotor

Ovogodišnja kampanja JU Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore predstavlja nastavak višegodišnje saradnje sa Univerzitetom iz Varšave, u okviru koje se uspješno realizuje međunarodni projekat „Risinium prijestonica kraljice Teute“. Cilj istraživanja je da se otkriju ostaci antičkog grada Risiniuma i pokretnog arheološkog materijala koji upotpunjuje arheološki kontekst, a za potrebe donošenja konačnog stava o načinu života na ovom području u prošlosti. Tokom ovogodišnjih

istraživanja, koja su trajala od 12.06. do 12.07., formirane su tri sonde, te otkriveni novi kulturni slojevi (podovi, zidovi pokretni nalazi), koji predstavljaju značajan doprinos u kontekstu sticanja novih saznanja o lokalitetu.

8. Sistematska arheološka istraživanja praistorijskog lokaliteta Crvena stijena, Opština Nikšić

JU Narodni muzej Crne Gore u saradnji sa Univerzitetom iz Mičigena, u periodu od 08.05. do 10.06., realizovala je šestu sezonu arheoloških istraživanja na ovom lokalitetu. Ovogodišnja istraživanja, bila su fokusirana na preostali kulturni sloj, označen sa M4 (M4b, M4b2, M4c, M4c1 i M4c2) kada je primijenjen najsavremeniji metodološki pristup, urađene mikromorfološke, makrobotaničke analize, analize gari, fitolita i FTIR analize. Svi rezultati dobijeni istraživanjem, predstavljaju značajne podatke, koji ukazuju na uslove i način života, kao i pravce kretanja praistorijskih zajednica sa tog prostora.

9. Arheološka istraživanja lokaliteta Villa Rustika, Bistrica, Opština Bijelo Polje

Ovogodišnja kampanja predstavlja nastavak aktivnosti započetih tokom 2012. godine, kada su prilikom zemljanih radova otkriveni ostaci objekta, za koji se pretpostavljalo da je vila rustika. U cilju dobijanja novih saznanja JU Polimski muzej je u periodu od 21.08. do 21.09. i od 03.10. do 13.10. sprovela sistematska arheološka istraživanja na ovom lokalitetu. Tom prilikom otkriveni su ostaci objekta dimenzija 15,00 x 14,20 m, sa jasno izdvojenim prostorijama, što ukazuje da se radi o arhitektonskim ostacima većeg kompleksa, za koji se pretpostavlja da pripada IV vijeku nove ere. Projekat je značajan sa aspekta dobijanja novih podataka i saznanja o ovom lokalitetu.

10. Arheološka istraživanja lokaliteta Samograd, Opština Bijelo Polje - II faza

JU Polimski muzej, u periodu od 04.07. do 21.08., sprovela je II fazu arheoloških istraživanja lokaliteta Samograd. Projekat je nastavak višegodišnjih sistematskih arheoloških i konzervatorskih istraživanja utvrđenja i nekropole, formirane na ostacima bazilike iz IX vijeka. U toku kampanje otkrivene su spoljne partije bedema u dužini od cca 40 m, koje ukazuju na dvije graditeljske faze zapadnog dijela bedema, što predstavlja značajan podatak za dalja istraživanja, valorizaciju i prezentaciju ovog lokaliteta.

11. Sprovođenje arheoloških istraživanja i konzervatorskih radova na otkrivenim partijama zidova Utvrđenja Izlit, Opština Rožaje – III faza

U okviru ovogodišnje kampanje, od 25.06. do 15.07., Javna ustanova Zavičajni muzej “Ganića kula” u saradnji sa JU Polimski muzej sprovela je III fazu sistematskih arheoloških istraživanja ovog antičkog utvrđenja. Radi se o ostacima fortifikacija koji su prvi put evidentirani 2012. godine, prilikom rekognosciranja teritorije Opštine Rožaje. Tokom kampanje otkriven je bedemski zid dužine cca 24 m i polukružna kula, koji su konzervatorski tretirani.

12. Arheološka istaživanja lokaliteta Torine, Opština Petnjica

JU Polimski muzej Berane sprovela je aktivnosti na istraživanju, valorizaciji i prezentaciji naselja za koje se pretpostavlja da pripada periodu s kraja neolita i bakarnom dobu. Istraživanja su sprovedena na većoj površini radi potpunijeg sagledavanja naselja, posebno prostora južno od objekta, otkrivenog tokom 2010. godine. U toku kampanje su otvorene četiri ispitne sonde, a otkriveno je vatrište i fragmenti keramike.

13. Arheološka istraživanja u Matagužima, Gradska opština Golubovci, Glavni grad Podgorica

Ovogodišnja kampanja, koju je realizovala JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, bazirana je na rezultatima sondažnih istraživanja sprovedenih u ranijem periodu, kada su na lokaciji Mljace otkriveni ostaci objekta, rađenog od većih kamenih blokova. Tokom istraživanja na lokaciji Kremenjača otkrivene su veće količine fragmenata helenističke keramike, slične keramici sa nekropole u Gostilju. Istraživanja su realizovana u cilju dobijanja novih podataka o procesu helenizacije i romanizacije i njihovim uticajima na domicilno ilirsko stanovništvo u oblasti Skadarskog jezera.

b) Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera

1. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Etnografska zbirka Zavičajnog muzeja Bijelo Polje - II faza

JU Muzej Bijelo Polje u saradnji sa JU Muzeji i galerije Podgorice realizovala je II fazu projekta koja je obuhvatila konzervatorska istraživanja i izradu konzervatorskog projekta, na osnovu kojeg su sprovedene konzervatorske mjere na 32 muzejska predmeta kulturnog dobra Etnografska zbirka. Konzervatorski tretman je obavljen u periodu od februara do novembra. Pored navedenog, aktivnosti su podrazumijevale i izradu dokumentacije i fotodokumentacije o sprovedenim mjerama u svemu prema važećim propisima.

2. Konzervatorski tretman biste Tripa Kokolje ispred Crkve Sv. Nikole u Perastu

OJU "Muzeji" Kotor, u saradnji sa JU Centar za konzervaciju i arheologiju realizovala je aktivnosti koje su se odnosile na konzervatorski tretman biste Tripa Kokolje, postavljene 1962. godine ispred Crkve Sv. Nikole u Perastu. Aktivnosti su sprovedene u skladu sa konzervatorskim projektom, a obuhvatile su čišćenje, konsolidaciju i impregnaciju spomen biste.

3. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje I faze konzervatorskih mjera na Etnografskoj zbirci OJU „Muzeji“ Kotor

OJU "Muzeji" je u saradnji sa JU Centar za konzervaciju i arheologiju, realizovala planirane aktivnosti na izradi konzervatorskog projekta i sprovođenju I faze konzervatorskih mjera u okviru kojih je konzervatorski tretirano 13 predmeta od tekstila i 5 predmeta od metala, od ukupno 137.

Prvom fazom obuhvaćeni su najugroženiji predmeti, koji su nakon konzervatorskog tretmana i izvještaja stručnog nadzora, vraćeni u muzej uz uslove za dalje izlaganje ili čuvanje.

4. Uređenje dva lokaliteta - nekropole stećaka Livadice/Kaursko groblje (Pižuri/Boljanići) i Podrid (Poblaće), Opština Pljevlja

Javna ustanova Zavičajni muzej iz Pljevalja izvršila je raščišćavanje terena i ograđivanje lokaliteta Podbrid u selu Podblaće i lokaliteta u Pižurima. Nakon završetka navedenih radova, urađena je dokumentacija za dio stećaka koji su bili zarasli u rastinje i nepristupačni za fotodokumentaciju i ostale istraživačke postupke.

5. Zaštita i revitalizacija najstarijih televizijskih zbirki, medijska prezentacija nematerijalne kulturne baštine RTCG i popunjavanje kinotečkih fondova

Projekat Radio Televizije Crne Gore u saradnji sa JU Crnogorska kinoteka obuhvatio je nastavak aktivnosti na zaštiti i revitalizaciji ugroženog filmskog fonda. Aktivnosti su sprovedene u cilju zaštite vrijednog arhivskog fonda RTV Crne Gore, kao i popunjavanja kinotečkog fonda Crnogorske kinoteke. Prebacivanje oštećene filmske građe na savremene nosače obezbjeđuje višekratno emitovanje i potpunu zaštitu materijala, tako da je u ovogodišnjoj kampanji presnimljeno 5.682 m ili oko 500 minuta informativnog programa TV Titograd (fond Dnevnika, Novosti dana, hronike Kroz Crnu Goru, ukupno 36 emisija).

6. Zaštita i valorizacija stećaka na teritoriji Opštine Šavnik

JU Centar za kulturu, sport i medije Šavnik je, u saradnji sa JU Narodni muzej Crne Gore, izvršila rekognosciranje terena, te utvrdila 9 lokaliteta sa preko 130 stećaka i tri sa 5 stećaka, koji su korišćeni za temeljne zidove ili spolije crkava. Izrađena je dokumentacija i istraživački arheološki nalaz koji je osnov za pokretanje inicijative za utvrđivanje kulturne vrijednosti lokaliteta.

7. Nastavak aktivnosti na konzervaciji primjeraka iz zbirke Stara i rijetka knjiga i Kartografske zbirke Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“

Projekat podrazumijeva nastavak započetih aktivnosti na konzervatorskom tretmanu zbirke Stara i rijetka knjiga i Kartografske zbirke, koji fazno realizuje konzervatorska služba JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“. Ovogodišnji tretman sproveden je na tri knjige i tri geografske karte, čime su sanirana oštećenja i obezbijeđena zaštita od daljeg propadanja. Krajnji cilj projekta je njihova digitalizacija, radi obezbjeđivanja dostupnosti široj javnosti.

8. Sprovođenje konzervatorskih mjera na predmetima deponovanim u periodu 1973. do 2015. godine, koji se nalaze u JU Centru za konzervaciju i arheologiju Crne Gore (II faza)

JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore je u okviru II faze projekta sprovela konzervatorske mjere na predmetima različite materijalizacije koji su deponovani u ovoj ustanovi, i to: 10 ikona iz crkve Sv. Jovan, Svrčak, Morinj; 7 knjiga iz manastira Gornji Brčeli; 8 knjiga iz manastira Bukovik, Crmnica, Bar; Skulptura iz crkve Sv. Luka, Budva; 12 ikona iz sakralnih objekata sa područja Bara, Cetinja i Budve; kao i na 909 fragmenata keramike, 67 primjeraka bronzanog

novca, 23 fragmenta kosti, 1 koštana drška noža, 1 olovni predmet, 1 metalni predmet, 6 metalnih eksera i 8 fragmenata stakla.

9. Konzervatorski projekat za tri nekropole stećaka: Grčko groblje u Plužinama, Bare Žugica i Grčko groblje na Žabljaku

JU Narodni muzej Crne Gore je shodno Menadžment planu tri lokaliteta sa stećcima *Žugića Bare* i *Grčko groblje*, Žabljak i *Grčko groblje*, Plužine i UNESCO smjernicama, a radi izrade konzervatorskog projekta, organizovala petodnevnu radionicu na temu *konzervacija stećaka*. Na radionici su učestvovali stručnjaci Crne Gore, Srbije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine, kao predstavnici država na čijim teritorijama se nalaze lokaliteti sa stećcima, koji su upisani na UNESCO Listu svjetske baštine. Radionicu je vodio Simon Warrack, ICOMOS ekspert za konzervaciju kamena, na teme: kompleksnost konzervacije stećaka, identifikacija konzervatorskih resursa, faktori rizika (geologija, klima, opasnosti i drugi rizici), studija slučaja – uputstva za izradu studije upravljanja rizikom i materijali i metode konzervacije. Formiran je tim stručnjaka četiri države iz oblasti konzervacije i urađena strategija konzervacije stećaka, u skladu sa UNESCO smjernicama.

10. Konzervacija mozaika iz Vile Rustice, Kruče, Opština Ulcinj

Projekat se odnosi na tretman fragmenata mozaika koji su dislocirani početkom 80-ih godina prošlog vijeka sa poda vile rustike na lokalitetu Kruče i nalaze se u depou Muzeja Ulcinj. Zbog lošeg stanja očuvanosti, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore u sardnji sa JP Centar za kulturu Ulcinj u periodu od 25.09. do 24.11., sproveli su aktivnosti na konzervatorskom tretmanu mozaika koje su obuhvatile: pripremne radnje, strukturnu konsolidaciju tesalatura, postavljanje nove podloge od sintetičkog maltera, formiranje cjelina i lijepljenje fragmenata na aluminijske panele - saće. Ovim postupkom definisano je 11 fragmenata mozaika koji su ukomponovani u tri osnovne mozaičke cjeline.

11. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomen-česmi na Ivanovim Koritima, Prijestonica Cetinje

U cilju unaprjeđenja lošeg stanja Spomen-česme na Ivanovim Koritima JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore realizovala je aktivnosti koje su obuhvatile konzervatorska istraživanja, izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na ovom kulturnom dobru. Tom prilikom konzervatorski su tretirani okolni plato, spomen ploča sa kamenim podzidom i ogradni dio. Projekat je značajan sa aspekta unaprjeđenja stanja kulturnog dobra i očuvanja memorijalnih vrijednosti na značajni događaj iz NOR-a.

12. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru „Spomenik palim borcima u oslobodilačkim ratovima 1919-1945, Rijeka Crnojevića“, Prijestonica Cetinje

Kako su na spomeniku bila evidentna znatna oštećenja, koja su negativno uticala na stanje kulturnog dobra, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore je nakon konzervatorskih istraživanja

izradila konzervatorski projekat na osnovu kojeg su sprovedene konzervatorske mjere koje su obuhvatile: konzervatorski tretman okolnog platoa sa kamenim podzidom, 27 spomen ploča sa imenima boraca, obeliska visine 10 m i bronzanog reljefa. Projekat je značajan sa aspekta unaprjeđenja lošeg stanja kulturnog dobra i očuvanja memorijalnih vrijednosti na borce toga kraja koji su stradali u oslobodilačkim ratovima.

13. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Spomen ploča na zgradi Komiteta, Prijestonica Cetinje

Visok stepen fizičkih oštećenja spomen ploče ugrozio je njen integritet, uslijed čega je JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore na osnovu autentične dokumentacije o njenom prvobitnom izgledu i urađenog konzervatorskog projekta izradila novu spomen-ploču. Projekat je značajan i za očuvanje memorijalnih vrijednosti na istaknutog revolucionara Voja Ražnatovića.

14. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomeniku palim Crnogorcima u borbi protiv Turaka, Stari grad, Opština Bar

U cilju unaprjeđenja lošeg stanja spomenika, koji se nalazi u neposrednoj blizini urbane cjeline Stari grad Bar, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore je nakon konzervatorskih istraživanja izradila konzervatorski projekat, koji je bio osnov za sprovođenje sveobuhvatnih konzervatorskih mjera (konzervacija, restauracija, konsolidacija). Tom prilikom konzervatorski su tretirani svi nestabilni kameni elementi spomenika sa podzidom i okolni plato.

15. Sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomeniku poginulim Paštrovićima u NOR-u, Petrovac - II faza

Cijeneći da su kroz Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2016. godine opredijeljena sredstva za izradu konzervatorskog projekta na osnovu kojeg je realizovana I faza konzervatorskih mjera koja je obuhvatila sanaciju donjeg platoa spomenika sa spomen pločama, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore je tokom ove godine realizovala II fazu projekta, koja je podrazumijevala konzervatorski tretman gornjeg platoa sa obeliskom. Projekat je značajan sa aspekta kontinuirane realizacije svih faza, čime je unaprijeđeno stanje kulturnog dobra i obezbijedena adekvatna prezentacija njegovih memorijalnih vrijednosti.

16. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomen-česmi sa spomen-pločom, Gojakovići, Opština Mojkovac

Kako je neposredno okruženje kulturnog dobra bilo neuređeno i zapušteno, a kameni elementi nestabilni i oštećeni, u cilju unaprjeđenja stanja ovog kulturnog dobra JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore je nakon konzervatorskih istraživanja izradila konzervatorski projekat, na osnovu kojeg je sprovela konzervatorske mjere, koje su obuhvatile konzervatorski tretman svih kamenih elemenata, spomenika sa podzidom i spomen-ploče sa česmom.

17. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomen-česmi, Dobra voda, Opština Šavnik

Loše stanje Spomen-česme sa okruženjem zahtijevalo je složen konzervatorski tretman, zbog čega je JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore nakon konzervatorskih istraživanja, izradila konzervatorski projekat koji je bio osnov za sprovođenje konzervatorskih mjera, koje su obuhvatile: konzervatorski tretman kubusa sa spomen-pločom i kamenog podzida, dok je okolni teren rasčišćen od visokog rastinja, što je u znatnom unaprijedilo stanje kulturnog dobra.

18. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomen ploči sedmorici palih boraca, Vladimir, Opština Ulcinj

U cilju unaprjeđenja lošeg stanja kulturnog dobra JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore je realizovala aktivnosti koje su obuhvatile konzervatorska istraživanja, izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera. Tom prilikom konzervatorski je tretiran kubus sa spomen-pločom, okolni plato i ogradni dio, što je u znatnom unaprijedilo loše stanje kulturnog dobra.

19. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomen-ploči na zgradi (strijeljeno 20 rodoljuba), Opština Andrijevica

U cilju unaprjeđenja lošeg stanja kulturnog dobra JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore realizovala je aktivnosti koje su obuhvatile konzervatorska istraživanja, izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera kojima je tretirana spomen-ploča i oštećena slova natpisa.

20. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomeniku, Viš, Opština Danilovgrad

Uslijed konstatovanih fizičkih oštećenja Spomenika i okolnog platoa, nestabilnosti i ugroženosti ogradnog zida autohtonim rastinjem, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore realizovala je aktivnosti koje su obuhvatile: konzervatorska istraživanja, izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera. Tom prilikom konzervatorski je tretiran kubus sa spomen-pločom, kameni plato i ogradni dio sa kamenim podzidom, dok je okolni teren rasčišćen od visokog rastinja.

21. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomen-ploči na stijeni posvećenoj partizanskim borbama 13. i 15. jula, Pavlova Strana, Rijeka Crnojevića, Prijestonica Cetinje

JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore realizovala je aktivnosti koje su obuhvatile konzervatorska istraživanja kojima je ustanovljen visok stepen oštećenja, nakon čega je izrađen konzervatorski projekat, na osnovu kojeg su sprovedene konzervatorske mjere kojima su tretirani spomen-ploča i slova natpisa, dok je okolni teren rasčišćen od visokog rastinja.

22. Sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonostasu crkve posvećene Rođenju Bogorodice u Cetinjskom manastiru (II faza)

Tokom 2016. godine, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore realizovala je I fazu projekta koja je podrazumijevala konzervatorska istraživanja i izradu konzervatorskog projekta. Tokom 2017. godine, realizovana je II faza projekta, odnosno sprovođenje složenih konzervatorskih mjera: demontaža oštećene noseće konstrukcije i ikona sa ikonostasa, izrada nove noseće konstrukcije i postavljanje iste u crkvi, izrada foto tapete sa prezentacijom ikonostasa, koja će biti u funkciji do završetka konzervatorskog tretmana ikonostasa sa ikonama. Završen je i konzervatorski tretman prijestonih ikona. Projekat je značajan sa aspekta unaprjeđenja lošeg stanja ikonostasa sa ikonama i očuvanja sveukupnih vrijednosti Cetinjskog manastira.

23. Druga faza Uredjenja platoa i ograđivanja kompleksa Zavičajnog muzeja „Ganića kula“, Opština Rožaje

Tokom 2016. godine, realizovana je I faza projekta „Uređenje platoa i ograđivanje kompleksa muzeja“ u okviru koje je saniran dio ogradnog zida i izvršeno uređenje pojedinih partija okolnog platoa. Druga faza projekta sprovedena 2017. godine podrazumijevala je finalizaciju započetih aktivnosti na uređenju platoa i ogradnom dijelu kompleksa. Izveden je kameni zid, dužine 38 m i visine 2 m na zapadnoj strani dvorišnog dijela Muzeja.

24. Arheološki lokalitet Momišići - Izrada Konzervatorskog projekta konzervacije i restauracije pokretnog arheološkog materijala

JU Muzeji i galerije Podgorice je u toku 1959. godine, vršila arheološka istraživanja na lokalitetu Momišići u okviru kojih je istraživana nekropola ilirskog plemena Labeata i otkriven veći broj artefakata koji do sada nijesu konzervatorski tretirani, a dio su arheološke zbirke JU Muzeji i galerije Podgorice. Aktivnosti su obuhvatile konzervatorska istraživanja koja su bazirana na detaljnoj analizi stanja materijala kroz makroskopska i mikroskopska istraživanja za svaki predmet (keramika, metal, staklena pasta), na osnovu čega je urađen konzervatorski projekat koji predstavlja osnov za konzervatorski tretman muzejskih predmeta sa ovog lokaliteta.

25. Arheološki lokalitet Vujačića Mahala - Izrada Konzervatorskog projekta konzervacije i restauracije pokretnog arheološkog materijala

JU Muzeji i galerije Podgorice je u toku 1982. godine vršila arheološka istraživanja na lokalitetu Vujačića Mahala – Golubovci u okviru kojih je istraživana nekropola iz helenističkog perioda, kada je otkriven veći broj artefakata koji do sada nijesu konzervatorski tretirani, a dio su arheološke zbirke JU Muzeji i galerije Podgorice. Projekat je tretirao 77 predmeta otkrivenih na ovom lokalitetu. Aktivnosti su obuhvatile konzervatorska istraživanja, koja su bazirana na detaljnoj analizi stanja materijala kroz makroskopska i mikroskopska istraživanja za svaki predmet (keramika, metal, staklena pasta), na osnovu čega je urađen konzervatorski projekat, koji predstavlja osnov za konzervatorski tretman predmeta sa ovog lokaliteta.

26. Sprovođenje konzervatorskih mjera na dijelu arheološkog lokaliteta Carine, Risan (sonde VIII i VIII 2 i dvije prostorije sonde VII)

Arheološki lokalitet Carine datira iz ilirskog i perioda I-IV v.n.e. o čemu svjedoče otkriveni ostaci građevina javnog karaktera, kiklopskih zidova, gradskih ulica, kao i pokretni arheološki materijal (keramika, metal, staklo, novac ilirskog „kralja“ Balajosa, nakit i dr.), pronađen tokom arheoloških i konzervatorskih istraživanja iz 2015. i 2016. godine. Kako je JU Centar za konzervaciju i arheologiju konstatovala loše stanje otkrivenih partija (oštećenja strukture kamenih zidova i njihovo obrušavanje, vegetacija, koja dodatno ugrožava njihovu stabilnost, oštećenja zaštitne ograde, veća količina zemljanih naslaga, što ostatke čini nesagledivim, i dr.), preduzete su aktivnosti u cilju sprovođenja preventivnih mjera zaštite lokaliteta i sprječavanja daljeg degradiranja, a koje su obuhvatile: čišćenje lokaliteta, uklanjanje vegetacije i zemljanog nanosa, arhitektonsko snimanje postojećeg stanja sonde VIII/1 i VIII/2, digitalizacija crteža, izrada dokumentacije, postavljanje zaštitne ograde i djelimična konsolidacija najugroženijih partija. Projekat je značajan sa aspekta zaštite, očuvanja i prezentacije do sada otkrivenih partija ovog lokaliteta.

27. Završetak radova na konzervaciji i restauraciji Arhiepiskopske palate u urbanoj cjelini Stari grad Bar

Tokom 80-tih godina XX vijeka započeta je sanacija Arhiepiskopske palate, jednog od najznačajnijih javnih objekata u urbanoj cjelini Stari grad Bar. Riječ je o srednjevjekovnom sjedištu Barske nadbiskupije, sagrađenom u XIV vijeku na mjestu postojeće crkve. Nastavak aktivnosti koje realizuje JP Kulturni centar Bar odnosi se na konzervatorski tretman romanogotičkih prozora i vrata, sanaciju međuspratne konstrukcije i postavljanje instalacija u enterijeru, a na osnovu postojeće dokumentacije.

c) Edukacija i doedukacija stručnog kadra u oblasti zaštite kulturne baštine

1. Stručno usavršavanje knjižničara i bibliotekara, Opština Berane

JU Centar za kulturu Berane je kroz program usavršavanja bibliotečkog kadra realizovala obuku zaposlenih za korišćenje COBISS 3 fonda i upotrebu programske opreme, a u cilju adekvatnog praćenja savremenih trendova u bibliotečkoj djelatnosti i osposobljavanja osoblja za digitalizaciju bibliotečke građe.

2. Arheološka ljetnja škola “Duklja 2017”, Glavni grad Podgorica

JU Muzeji i galerije Podgorice je, u saradnji sa Balkan Heritage Foundation iz Sofije, organizovala Arheološku ljetnju školu u trajanju od tri nedjelje. Pored stručnjaka iz Crne Gore u projektu je učestvovalo i šest studenata iz SAD i Australije. Škola je obuhvatala praktični rad na lokalitetu, a u okviru predavanja studentima su predstavljene teme vezane za Duklju, istorijat grada i istraživanja, kao i teme iz oblasti rimske arheologije, numizmatike i podvodne arheologije.

3. Edukacija stručnog kadra Narodnog muzeja

JU Narodni muzej Crne Gore je predmetnu aktivnost realizovala kroz upućivanje zaposlenih na postdiplomske studije.

d) Popularizacija i prezentacija kulturne baštine

1. Manifestacija “Bokeljska noć”

JU Kulturni centar „Nikola Đurković“, u saradnji sa Opštinom Kotor i Turističkom organizacijom Kotora, sprovela je aktivnosti na pripremi i realizaciji manifestacije *Bokeljska noć*, koja ima status nematerijalno kulturno dobro Crne Gore. Manifestacija se održava tradicionalno u avgustu u Bokokotorskom zalivu i predstavlja mjeru zaštite i očuvanja ovog nematerijalnog kulturnog dobra.

2. Popularizacija i prezentacija kulturne baštine Boke i Crne Gore u Rijeci, Zadru i Zagrebu

U saradnji sa Savezom Crnogoraca Hrvatske, JU Kulturni centar “Nikola Đurković” iz Kotora je promocijom naučne publikacije “Benediktinci na području Barske nadbiskupije i Kotorske biskupije (9. stoljeće – 1571) predstavila kulturnu baštinu Boke i Crne Gore u Rijeci, Zadru i Zagrebu. Publikacija po prvi put sistematski obrađuje benediktinski red na području Barske nadbiskupije i Kotorske biskupije.

3. Izložba dokumenata o događajima vezanim za Ujedinjenje Crne Gore i Boke Kotorske (1813. – 1814. godine)

JU Kulturni centar “Nikola Đurković” iz Kotora izvršio je istraživanje i digitalizaciju dokumenata koji su u vlasništvu muzeja i arhiva iz Crne Gore na temu ujedinjenja Crne Gore i Boke Kotorske. Izložba je otvorena u decembru mjesecu.

4. Časopis za kulturu i umjetnost „Glas“, u DAISY formatu pristupačnom za čitaoce oštećenog vida

JU Biblioteka za slijepe Crne Gore jednom mjesečno izdaje časopis za kulturu i umjetnost u DAISY formatu koji je namijenjen čitaocima oštećenog vida. Ovogodišnje aktivnosti odnosile su se na pripremu preko 500 audio i tekstualnih priloga, odnosno oko 120 časova audio materijala koji su predstavljeni kroz sedam rubrika.

5. Zaštita i turistička valorizacija kulturne baštine Istorijskog jezgra Cetinja

Prijestonica Cetinje i Sekretarijat za kulturu, sport i mlade kroz predmetnu aktivnost realizuju radove na tekućem održavanju urbanog mobilijara, fasadnih površina i drugih elemenata u jezgru grada, posebno u Njegoševoj ulici i na Dvorskom trgu. Radovi se odvijaju u okviru višegodišnjeg projekta

“Beautiful Cetinje”, koji Prijestonica realizuje u saradnji sa UNDP i drugim međunarodnim partnerima. Projekat doprinosi promociji, popularizaciji i valorizaciji kulturnih dobara Cetinja.

6. „Muzeografija II“, Zbornik radova JU Muzeji i galerije Podgorice

JU Muzeji i galerije Podgorice predmetni zbornik objavljuju kao poseban doprinos razvoju muzeologije u Crnoj Gori, u okviru kojeg se veći dio odnosi na radove zaposlenih, kao i na radove stručnjaka iz Crne Gore. Ovogodišnji broj sadrži 10 stručnih radova iz oblasti muzeografije i muzeologije i jedan koji za temu ima realizaciju projekata Muzeja i galerija Podgorice. Publikacija izlazi iz štampe krajem godine.

7. Arheološki časopis „Nova antička Duklja VII“, Glavni grad Podgorica

Pripremu i publikovanje arheološkog časopisa „Nova antička Duklja VII“ realizovala je JU Muzeji i galerije Podgorica. Riječ je o osmom izdanju časopisa koje je obuhvatilo 8 naučnih radova na temu antičke Duklje i drugih arheoloških lokaliteta u Crnoj Gori. Odabir radova je izvršila međunarodna redakcija od pet članova, a predstavljeni su naučni djelatnici iz Crne Gore, Makedonije, Bosne i Hercegovine, Slovenije, Albanije i Bugarske. Časopis će biti distribuiran svim ustanovama u Crnoj Gori, kao i arheološkim muzejima i univerzitetima u regionu.

8. Digitalizacija najznačajnijih naslova serijskih i monografskih publikacija iz zbirki JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi

JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi projekat digitalizacije realizovala je kroz bibliografsko istraživanje, komparaciju sa naslovima koji se čuvaju u Nacionalnoj biblioteci „Đurđe Crnojević“, selekciju, skeniranje, obradu digitalnih kopija i njihovu prezentaciju na portalu biblioteke. Cilj projekta je zaštita bibliotečke građe i obezbjeđenje veće dostupnosti korisnicima.

9. Obilježavanje 60 godina postojanja Zavičajnog muzeja

JU Muzeji Bijelo Polje je obilježavanje jubileja sproveda kroz organizovanje brojnih multimedijalnih sadržaja i programa. Cilj projekta je da se sačuva od zaborava osnivanje prve ustanove iz oblasti kulturne baštine u Bijelom Polju, ali i dokumentuje njen dugogodišnji rad i organizacione promjene. Programi su organizovani i zbog afirmacije zaštite i očuvanja pokretnih kulturnih dobara koje čuva ova ustanova, a koja svjedoče o kulturnoj istoriji bjelopoljskog kraja.

10. Lapidarijum – Crkva Sv. Mihaila, Stari grad Kotor – Izrada brošure

OJU „Muzeji“ Kotor je objavila brošuru koja prezentuje kulturno dobro Crkvu sv. Mihaila, ali i Lapidarijum, kao radnu jedinicu ove ustanove. U kulturnom dobru je izložena zbirka kamene plastike iz praistorije sa lokaliteta Velja i Mala Gruda, iz okoline Kotora. Pored navedenog, u crkvi se nalaze i srednjevjekovne grobnice kotorskih vlastelina. Brošura doprinosi boljoj prezentaciji i upotpunjavanju turističke ponude Kotora i Crne Gore.

11. Izložba fotografija „Stećci Boke i Zaleđa“, Opština Kotor

OJU „Muzeji“ Kotor je izložbu fotografija „Stećci Boke i Zaleđa“ realizovala u maju 2017. godine. U okviru projekta obavljani su poslovi na stručnoj obradi fotodokumentacije, terenskom istraživanju, prevodu, izradi dizajna kataloga i ostalog pratećeg materijala. Značaj projekta je u sistematizovanju dokumentacije o stećcima, srednjevjekovnim nadgrobnim spomenicima na prostoru Boke i Zaleđa.

12. Crkva Sv. Pavla, Stari grad Kotor – Izrada brošure

Crkva Sv. Pavla je od 2014. godine u sastavu OJU „Muzeji“ Kotor, koja je objavljivanjem brošure prezentovala značajno kulturno dobro iz 1263. godine, u kojem je do svoje smrti boravila Blažena Ozana. Brošura svjedoči o vremenu podizanja Crkve i njenom ktitoru i doprinosi prezentaciji i turističkoj valorizaciji Kotora.

13. Izložba ordenja, medalja i diploma iz fonda Muzeja grada Perasta

OJU „Muzeji“ Kotor je u martu mjesecu u Muzeju grada Perasta otvorila izložbu „Odlikovanja iz fundusa Muzeja grada Perasta“, kao rezultat istraživanja muzejskog fonda, a radi obilježavanja 80 godina rada Muzeja u Perastu. Značaj projekta je prezentacija pokretnih kulturnih dobara, kao i kulturne istorije Perasta za vrijeme austrougarske vladavine.

14. Afirmacija i prezentacija muzičke tradicije Budve i Paštrovića

Opština Budva, Sekretarijat za društvene djelatnosti je u saradnji sa JU Muzeji i galerije Budve izvršila pripremu i štampu zbornika radova o muzičkoj tradiciji i kulturi Paštrovića i Budve. Publikacija je štampana na oko 400 strana sa tekstovima 40 autora, a u tiražu od 300 primjeraka, koji će obezbijediti prezentaciju nematerijalne kulturne baštine, posebno muzičke tradicije Budve i Paštrovića.

15. Monografija, dokumentarna izložba i okrugli sto o spomen-obilježjima na teritoriji Opštine Budva

Opština Budva, Sekretarijat za društvene djelatnosti je aktivnosti na obradi građe o spomen-obilježjima u Budvi povjerio JU Muzeji i galerije Budve, koja je priredila dokumentaciju, izvršila odabir fotografija i tekstova za publikaciju. Uporedo je izvršena priprema fotografija za izložbu koja prezentuje stanje ovih objekata i njihove kulturne vrijednosti, kao i priprema kataloga monografskog tipa. Izložba je otvorena u decembru mjesecu.

16. Brodski dnevnik iz fundusa Pomorskog muzeja XIX vijeka, Opština Kotor

JU Pomorski muzej Crne Gore je kroz navedeni projekat realizovala stručnu obradu 21 brodskog dnevnika, konzervatorsko-restauratorski tretman dva dnevnika koji su bili u lošem stanju, pripremu stručnog teksta, fotografija i ostale poslove na pripremi publikacije. Nakon završenih aktivnosti, muzej je, početkom novembra mjeseca, realizovao prezentaciju novog dijela stalne muzejske postavke pod nazivom „Brodске knjige – Dokumenta pomorske baštine“.

17. Bokeljska mornarica kroz vrijeme, Opština Kotor

JU Pomorski muzej Crne Gore je u saradnji sa Bokeljskom mornaricom priredila i objavila publikaciju „Bokeljska mornarica kroz vrijeme“, koja je 26. juna prezentovana u okviru Dana Bokeljske mornarice. Publikacija predstavlja doprinos zaštiti i očuvanju nematerijalnog kulturnog dobra Bokeljska mornarica.

18. Štampanje monografije Pomorskog muzeja Crne Gore, Opština Kotor - I faza

Prva faza projekta predstavljala je istraživački, terenski i rad na prikupljanju i obradi dokumentacije, fotodokumentacije i arhivske građe koja se odnosi na razvoj muzejske djelatnosti, sa aspekta formiranja muzejskih zbirki JU Pomorski muzej Crne Gore. Krajnji cilj projekta je objavljivanje monografije koja bi obuhvatila sve kulturno-istorijske procese na kojima su nastajale i o kojima svjedoče današnje muzejske zbirke i djelokrug rada Pomorskog muzeja.

19. Venecijanski lav, simbol Serenissime, na umjetničkim predstavama grada Kotora

JU Pomorski muzej Crne Gore realizovala je istraživački rad u oblasti umjetničkog nasljeđa Kotora, iz mletačkog perioda, na osnovu čega je i objavljena publikacija „Lav svetog Marka, simbol Serenissime – predstavljen u umjetnosti grada Kotora“. Promocija publikacije održana je krajem novembra mjeseca. Cilj projekta je publikovanje svih umjetničkih formi lavova, koji se nalaze na gradskim fortifikacijama i unutar starog gradskog jezgra.

20. Monografija o kulturno – istorijskim spomenicima, Opština Andrijevića – I faza

JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić“ realizovala je poslove na pripremi tekstova za predmetnu monografiju. Publikacija sadrži detaljan opis svih nepokretnih kulturnih dobara i vjerskih objekata na teritoriji Opštine Andrijevića, sa podacima o njihovoj gradnji i istoriji.

21. Izrada nošnje za KUD “Vrelo Ibra”, Opština Rožaje

JU Zavičajni muzej “Ganića kula” iz Rožaja je radi očuvanja nematerijalne muzičke baštine, realizovala aktivnosti na izradi narodne nošnje za KUD “Vrelo Ibra”.

22. Prikazivanje izložbi dokumenata

Predmetnu aktivnost Državni arhiv Crne Gore realizovao je tokom godine kroz devet tematskih izložbi na teritoriji Crne Gore, ali i van granica. Izložbe su se odnosile na prezentaciju istraživanja arhivske građe vezane za tursko – crnogorske odnose u XIX vijeku, period kralja Nikole i za arhivsku građu Arhivskog odsjeka iz Nikšića.

23. Organizovanje manifestacije „Neđelja arhiva“

U okviru tradicionalne manifestacije “Neđelja arhiva” pod sloganom „Čuvajmo arhive”, Državni arhiv Crne Gore organizovao je više od 60 aktivnosti i to: izložbe dokumenata, predavanja, posjete studenata i učenika Arhivu, održavanje časova istorije, distribuiranje propagandnog materijala i medijsku promociju.

24. Digitalizacija 6 tomova knjige „Monumenta Montenegrina“, priređivača Vojislava D. Nikčevića – I faza

JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ izvršila je pripremu, odabir odrednica i pojmova za digitalizaciju šest tomova „Monumenta Montenegrina“, kako bi se obezbijedila njihova bolja dostupnost i tumačenje izvora značajnih za crnogorsku istoriju i tradiciju. Projekat se realizuje fazno, uslijed čega je planiran nastavak u 2018. godini, kada će se okončati sve aktivnosti na digitalizaciji šest tomova knjige „Monumenta Montenegrina“ i time obezbijediti dostupnost latinske građe Duklje i Prevalitane iz perioda od IV do XV vijeka.

25. Pokretanje I faze projekta izrade centralnog kataloga i digitalne kolekcije rukopisnih knjiga u Crnoj Gori

Prvu fazu projekta JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ otpočela je kroz obrazovanje stručnog interdisciplinarnog tima. Realizovani su poslovi na utvrđivanju upitnika za izradu centralnog registra i digitalne kolekcije rukopisnih knjiga. Cilj projekta je da se utvrdi stanje rukopisnih knjiga, izvrši njihovo formatiranje, priprema i digitalizacija.

26. Crnogorske fotografije u „Europeani“

U okviru projekta JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ obradila je oko 300 fotografija iz dva albuma koji su otkupljeni 1962. godine. Pored skeniranja fotografija, urađena je obrada i analiza podataka, katalogizacija, utvrđivanje autorskih i srodnih prava, postavljanje na platformu Digitalne biblioteke Crne Gore i evropsku platformu kulturne baštine „Europeana“. Navedeni poslovi su obezbijedili ne samo prezentaciju fotodokumentacije, već i dalje korišćenje podataka za najširu javnost u Crnoj Gori i međunarodnoj zajednici.

e) Tehničko – tehnološko osavremenjavanje

1. Nabavka savremene računarske opreme, Opština Berane

JU Centar za kulturu „Narodna biblioteka dr Radovan Lalić“ Berane izvršila je nabavku tehničke opreme neophodne za digitalizaciju i pohranjivanje bibliotečke građe u okviru COBISS sistema Crne Gore.

2. Adaptacija prostorija i nabavka inventara za potrebe bibliotečke i muzejske jedinice JU Centra za kulturu Petnjica

Novoosnovana JU Centar za kulturu Petnjica pristupila je aktivnostima na stvaranju propisanih uslova za obavljanje muzejske i bibliotečke djelatnosti. Projekat je realizovan i sredstavima iz prihoda ustanove, tako da je izvršena adaptacija prostora i nabavka namjenskih polica za zaštitu i čuvanje muzejskog (13 polica), odnosno bibliotečkog materijala (18 polica).

3. Nabavka software-a za restauraciju filmova

JU Crnogorska kinoteka, kao jedina ustanova u Crnoj Gori koja, pored ostalog, obavlja i poslove na zaštiti i očuvanju sopstvene, ali i kinematografske građe drugih subjekata, realizovala je projekat kroz tehničko-tehnološko osavremenjavanje postojećih kapaciteta. Postupak restauracije kinematografske građe podrazumijeva restauraciju filmske trake, ali i prebacivanje na digitalni format, što istovremeno obezbjeđuje zaštitu i očuvanje ove građe i njenu dostupnost korisnicima u digitalnoj formi.

4. Nabavka materijala za rukovanje i pakovanje dijela fonda Umjetničkog muzeja JU Narodni muzej Crne Gore - II faza

JU Narodni muzej Crne Gore je u okviru poslova na zaštiti muzejskog materijala u prostoru za čuvanje muzejskog fonda Umjetničkog muzeja realizovala II fazu nabavke materijala. U skladu sa odredbama Pravilnika o zaštiti muzejskog materijala i muzejske dokumentacije i profesionalnim standardima izvršena je nabavka opreme za rukovanje i pakovanje muzejskog materijala, kao i uređaja za praćenje i održavanje propisanih mikroklimatskih uslova.

5. Tehničko - tehnološko osavremenjavanje rada u biblioteci Pomorskog muzeja Crne Gore Kotor

JU Pomorski muzej Crne Gore posjeduje biblioteku u kojoj najveći dio građe ima status pokretno kulturno dobro. Cijeneći propise iz oblasti muzejske i bibliotečke djelatnosti, muzej je kroz realizaciju projekta obezbijedio tehničke uslove za uključivanje biblioteke u sistem COBISS, koji su podrazumijevali instalaciju i implementaciju programske opreme i nabavku termalnog štampača.

6. Nabavka i ugradnja polica u arhivskim odsjecima opština Berane i Bijelo Polje

Državni arhiv Crne Gore je sproveo aktivnosti na unaprjeđenju uslova za obavljanje arhivske djelatnosti kroz nabavku adekvatnog mobilijara za smještaj arhivske građe.

7. Tehničko-tehnološko opremanje Knjigovezačke radionice

JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ je radi poboljšanja uslova rada u Knjigovezačkoj radionici izvršila nabavku profesionalnog grafičkog noža, čime je omogućeno samostalno obavljanje knjigovezačkih poslova, poštovanje dinamike rada na zaštiti bibliotečke građe i smanjenje troškova nastalih angažovanjem drugih radionica.

IV PROJEKTI ČIJA JE REALIZACIJA U TOKU I KOJI SE REALIZUJU NAKON IZVJEŠTAJNOG PERIODA

a) Arheološka i konzervatorska istraživanja

1. Arheološko istaživanje Manastira Ratac i konzeravacija objekata D, E, G, H unutar kompleksa, Opština Bar

Tokom 1985. godine sprovedena je prva faza arheoloških istraživanja benediktinskog manastirskog kompleksa, koji datira iz perioda XI – XIV vijek. U cilju dobijanja novih podataka o ovom značajnom kompleksu, tokom ovogodišnje kampanje JP Kulturni centar Bar planiralo je sljedeću fazu revizionih iskopavanja u trajanju od 30 dana. Nakon pripremnih aktivnosti i izrade elaborata istraživanja, konstatovani su sporni vlasnički odnosi, uslijed čega istraživanja nijesu započeta. Ista će se nastaviti nakon rješavanja vlasničkih odnosa.

2. Geofizička istraživanja arheoloških lokaliteta na teritoriji opština Berane, Bijelo Polje, Danilovgrad, Pljevlja i Glavnog grada Podgorica

JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sprovedla je dio aktivnosti koje se odnose na sistematsko prikupljanje i obradu podataka o lokalitetima koji pripadaju dužem vremenskom razdoblju, od praistorije do srednjeg vijeka, a nalaze se na teritoriji opština Berane, Bijelo Polje, Danilovgrad, Pljevlja i Glavnog grada Podgorica. Na osnovu ranije uspostavljene saradnje i sporazuma između Ministarstva kulture, Istorijskog instituta i Instituta ITABC iz Italije, u toku 20 radnih dana sprovedene su neinvazivne metode istraživanja, geofizička snimanja Opštine Pljevlja u okviru lokaliteta Municipium S... i Neolitskog naselja u Doganjama i u Glavnom gradu Podgorica, na lokalitetima Duklja i Mjace u Matagužima. Na ovaj način dobijeni su precizniji podaci i informacije o unutrašnjoj organizaciji i karakteru nalazišta. Nastavak aktivnosti realizovaće se u I kvartalu 2018. godine.

3. Arheološko - konzervatorska istraživanja ranohrišćanske trobrodne bazilike (V-VI vijek), Stari grad Budva

Ranohrišćanska trobrodna bazilika iz V i VI vijeka otkrivena je nakon zemljotresa 1979. godine, kada su sagledani ostaci podnog mozaika u naosu i apsidi, kao i ostaci dekorativne kamene plastike, osnove atrijuma, uokvireni trijemovi, bunar i stepenište. Njeno otkriće potvrdilo je dokaze o ranom hrišćanstvu na prostoru Crne Gore. Cijeneći da su ostaci bazilike u lošem stanju i nedovoljno istraženi, u cilju dobijanja novih podataka, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore realizovala je dio aktivnosti koje se odnose na pravno administrativnu proceduru, dobijanje saglasnosti od vlasnika i pripremu elaborata istraživanja. Nakon odobrenja od strane nadležne Uprave, istraživanja će se realizovati početkom 2018. godine.

4. Arheološka istraživanja i izrada konzervatorskog projekta praistorijskog lokaliteta Lipci, Opština Kotor – I faza

Praistorijski crteži lokaliteta Lipci vezuju se za period ranog bronzanog doba i nalaze se u lošem stanju očuvanosti. Cijeneći značaj predmetnog lokaliteta, koji se vezuje za period ranog bronzanog doba, u cilju unaprijeđenja njegovog lošeg stanja, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sprovela je arheološka istraživanja u cilju obezbjeđenja neophodnih podataka za izradu konzervatorskog projekta. Zbog složenosti postupka, okončanje aktivnosti na izradi konzervatorskog projekta planirano je u prvom kvartalu 2018. godine.

b) Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera

1. Konzervatorska istraživanja i izrada konzervatorskog projekta za sanaciju eksterijera i enterijera Crkve sv. Krsta, Petrovac, Opština Budva (I faza)

U cilju unaprijeđenja stanja kulturnog dobra, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sprovela je konzervatorska istraživanja, tokom kojih je utvrđeno loše stanje živopisa, koji se vezuje za XVII vijek i visok stepen oštećenja bojenog sloja, nastao usljed prodora vlage u enterijer objekta. Rezultati istraživanja bili su osnov za izradu konzervatorskog projekta, čijom realizacijom će se u znatnom unaprijediti stanje živopisa i sveukupnih vrijednosti ovog kulturnog dobra. Zbog složenosti konzervatorskog postupka, realizacija aktivnosti planirana je za I kvartal 2018. godine.

2. Konzervatorska istraživanja i izrada konzervatorskog projekta Crkve Sv. Petra i Pavla, Opština Nikšić

Crkva sv. Apostola Petra i Pavla sagrađena je u XII vijeku i živopisana tokom prve polovine XVIII vijeka. Krovni pokrivač je oštećen i prokišnjava, uslijed čega je došlo do oštećenja bojenog sloja i malterne podloge živopisa. U cilju unaprijeđenja lošeg stanja kulturnog dobra, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sprovela je konzervatorska istraživanja koja su obuhvatila analizu fragmenata živopisa i malternog sloja, kao i analizu uzroka nastanka oštećenja. Dobijeni rezultati istraživanja predstavljaju osnov za izradu konzervatorskog projekta. Projekat je značajan sa aspekta očuvanja umjetničkih vrijednosti i prezentacije živopisa iz XVIII vijeka, kao i sveukupnih vrijednosti kulturnog dobra. Zbog složenosti konzervatorskog postupka, realizacija aktivnosti planirana je za I kvartal 2018. godine.

3. Konzervatorska istraživanja, izrada konzervatorskog projekta na eksterijeru i enterijeru Crkve Sv. Blagovještenja, Jeksa, Prijestonica Cetinje

Zbog lošeg stanja kulturnog dobra, naročito živopisa poznatog ikonopisca pop Strahinje iz Budimlja, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sprovela je konzervatorska istraživanja, koja su obuhvatila analizu fragmenata živopisa, malternog sloja i analizu uzroka nastanka oštećenja. Tom prilikom konstatovan je visok procenat vlage koja je izazvala oštećenja većih partija živopisa, što je ukazalo na neophodnost izrade konzervatorskog projekta. Projekat je značajan sa aspekta očuvanja umjetničkih vrijednosti i prezentacije slikarskog umijeća poznatog ikonopisca, kao i sveukupnih

vrijednosti kulturnog dobra. Zbog složenosti konzervatorskog postupka realizacija aktivnosti planirana je za I kvartal 2018. godine

4. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonostasu Crkve Sv. Trojice u Pljevljima (I faza)

JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sprovela je konzervatorska istraživanja ikonostasa sa ikonama, rad popa Simeuna Lazovića iz 1806/1807. godine, te je ustanovljen visok procenat vlage u enterijeru objekta, koja je kontinuiranim djelovanjem izazvala veća oštećenja noseće konstrukcije ikonostasa, dekorativne plastike i ikona. Nakon sprovedenih istraživanja izrađen je konzervatorski projekat, koji predstavlja osnov za sprovođenje konzervatorskih mjera. Zbog složenosti konzervatorskog postupka, sprovođenje konzervatorskih mjera planirano je za II kvartal 2018. godine.

5. Sprovođenje konzervatorskih mjera na arhivskoj knjizi “Peraške privilegije“

Cijeneći značaj i stanje arhivske knjige koja predstavlja izvor za proučavanje istorije, kulture i života građana Perasta u periodu od 1540. do 1739. godine, OJU „Muzeji“ Kotor je u saradnji sa JU Centar za konzervaciju i arheologiju pristupila realizaciji projekta, u skladu sa propisima iz oblasti zaštite kulturnih dobara. Zbog složenosti konzervatorskog postupka, aktivnost će biti završena u prvom kvartalu 2018. godine.

6. Sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Medun

JU „Muzeji i galerije“ Podgorica realizuje VI fazu višegodišnjeg projekta, koji ima za cilj unaprjeđenje stanja i prezentaciju kulturnog dobra Medun. Dobijena sredstva od Ministarstva kulture Crne Gore za 2017. godinu koriste se za realizaciju Konzervatorskog projekta sanacije prilazne staze na kulturnom dobru Medun, koja je u toku.

7. Konzervacija i restauracija arheološkog materijala - stakla, metala i keramike, sa istraživanja Starog grada Bara, tokom kampanja sprovedenih od 2004. do 2009. godine

Tokom arheoloških istraživanja Starog grada Bara (objekti 8, 9, 10, 45, 100, 112 i 136) otkriven je značajan broj predmeta od metala, keramike i stakla iz perioda IX -XIX vijeka. Kroz realizaciju projekta, koju sprovodi JP Kulturni centar Bar, predmeti će na osnovu konzervatorskog projekta biti konzervatorski tretirani. Zbog složenosti konzervatorskog postupka, aktivnost će biti realizovana u prvom kvartalu 2018. godine.

8. Konzervacija kamene plastike iz Arheološkog muzeja u Budvi

Prilikom arheoloških istraživanja vršenih u prethodnom periodu na teritoriji Opštine Budva otkriveni su elementi kamene plastike, koji se nalaze u JU Muzeji i galerije Budve. Arheološki materijal je ugrožen usljed uticaja različitih mikroklimatskih i drugih faktora, zbog čega je JU Muzeji i galerije Budve sprovela dio aktivnosti u cilju unaprjeđenja stanja ovih predmeta. Pravno-administrativne poteškoće oko ponovnog dobijanja konzervatorske licence, koja je uslov za

realizaciju predmetne aktivnosti, uticale su na produžetak planirane dinamike, što je realizaciju projekta prolongiralo za prvi kvartal 2018. godine.

9. Izrada konzervatorskog projekta na kulturnom dobru Kučanska džamija, Opština Rožaje

Kroz dosadašnje aktivnosti ugovorena je izrada konzervatorskog projekta za sanaciju kulturnog dobra „Kučanska džamija” koji će biti izrađen početkom 2018. godine, nakon čega će se stvoriti uslovi za sanaciju ovog objekta.

10. Konzervatorska istraživanja i izrada konzervatorskog projekta kulturnog dobra Bedemi sa bastionima - Stari grad Budva, I faza

JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sprovela je dio aktivnosti u okviru kojih su definisane prioritetne partije na kojima je neophodno hitno sprovođenje konzervatorskih mjera. U odnosu na definisane partije, pristupilo se konzervatorskim istraživanjima. Nakon istraživačkog postupka i dobijenih rezultata istraživanja, predviđena je izrada konzervatorskog projekta, koja se očekuje u I kvartalu 2018. godine.

11. Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na dijelu bedema Starog grada Kotora, Opština Kotor

Imajući u vidu gabarite kulturnog dobra u dužini cca 4,5 km, aktivnosti su bazirane na sanaciji najugroženijih partija koje su definisane u saradnji sa Upravom za zaštitu kulturnih dobara. Riječ je o pristupnim putevima koji od Kotora vode prema Tvrđavi Sv. Ivan. JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sprovela je konzervatorska istraživanja i analizu postojeće dokumentacije. Imajući u vidu obimnost i složenost postupka snimanja postojećeg stanja, otežane uslove rada, prevashodno zbog velikih gužvi u ljetnjim i jesenjim mjesecima, izrada projekta planirana je početkom 2018. godine, kako bi se implementacija konzervatorskih mjera sprovela do nove turističke sezone.

12. Sprovođenje konzervatorskih mjera na ostacima crkve Sv. Jovana, Srednjevjekovni grad Svač, Opština Ulcinj

Projekat podrazumijeva nastavak aktivnosti koje se baziraju na dosadašnjim rezultatima arheoloških i konzervatorskih istraživanja i urađenom konzervatorskom projektu. Zbog složenosti konzervatorskog postupka i odabira izvođača, koji će realizovati navedene aktivnosti implementacija projekta je planirana za prvi kvartal 2018. godine.

13. Konzervacija i restauracija Tvrđave Onogošt u Nikšiću – II faza

Druga faza radova na konzervaciji kulturnog dobra obuhvata nastavak aktivnosti započetih tokom 2015. godine. Zbog složenosti konzervatorskog postupka, u toku je procedura za odabir realizatora projekta, nakon čega se očekuje početak II faze, koja će se realizovati u prvom kvartalu 2018. godine.

14. Sprovođenje istraživanja, izrada konzervatorskog projekta i primjena konzervatorskih mjera, na predmetu Mitra Petra I, vlasništvo riznice Cetinjskog manastira

Mitra vladike Sv. Petra I Petrovića Njegoša iz 1649. godine je poklon iz Rusije. Zbog lošeg stanja u kojem se nalazi, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore je nakon istraživačkog postupka izradila konzervatorski projekat. Uslijed složenosti i specifičnosti konzervatorskog postupka, konzervatorske mjere će biti sprovedene u prvom kvartalu 2018. godine.

c) Popularizacija i prezentacija kulturne baštine

1. Putevima dukljanske baštine

Projekat se odnosi na istraživanje i snimanje dokumentarnog filma koji obuhvata istoriju i arhitekturu Duklje, kao i istorijat istraživanja ovog lokaliteta. JU Crnogorska kinoteka angažovala je stručnjake iz oblasti istorijskih nauka, geofizike i arheologije, završila istraživanja, odabir dokumentacije i obradu predmeta iz crnogorskih muzeja, koji su pronađeni na predmetnom lokalitetu, te snimila više kadrova. Sve planirane aktivnosti biće realizovane tokom 2018. godine.

2. Izložba „Proglasi u raznim prilikama u Perastu u periodu od XVIII, XIX i XX vijeka“

U okviru aktivnosti na realizaciji projekta OJU „Muzeji“ Kotor pristupila je konzervatorskom tretmanu dijela muzejskog materijala, uslijed njegovog lošeg stanja. Izvršena je obrada svih muzejskih predmeta koji će biti prezentovani izložbom, izrađen katalog, tekst i fotografije. Otvaranje izložbe planirano je za prvi kvartal 2018. godine.

3. Štampanje dvobroja časopisa „Glasnik Zavičajnog muzeja“, Opština Pljevalja

Zavičajni muzej iz Pljevalja prikupio je i priredio naučne radove za štampanje ovogodišnjeg „Glasnika“ sa temom „Demografska kretanja i narodni život Srednjeg Potarja i Polimlja“. Na osnovu prikupljenih naučnih radova publikacija će izaći iz štampe u januaru 2018. godine, i predstavljace doprinos zaštiti i očuvanju kulturne istorije ovog područja.

4. Monografija spomeničkog nasljeđa Pljevalja

Zavičajni muzej obavio je terensko istraživanje Pljevalja, prikupio i obradio dokumentaciju i fotodokumentaciju o kulturnoj baštini, a rezultate istraživanja prezentovao je na izložbi u julu mjesecu. Nakon toga pristupilo se pisanju stručnih tekstova i priređivanju svih sadržaja monografije, koja će se publikovati u I kvartalu 2018. godine.

5. Kulturna baština Perasta „Prevod i publikacija rukopisne knjige Draga Martinovića – „O istoriji peraške porodice Martinović“

Realizacija projekta podrazumijevala je odabir prevodioca i digitalizaciju originalne rukopisne knjige Draga Martinovića „O istoriji peraške porodice Martinović“. Imajući u vidu obim izvorne građe, završetak svih aktivnosti planiran je do kraja prvog kvartala 2018. godine.

6. Pomorske karte i atlasi iz fundusa Pomorskog muzeja Crne Gore

JU Pomorski muzej Crne Gore radi zaštite i prezentacije kulturnog dobra „Zbirka topografskih i geografskih karata“, izvršila je obradu 287 predmeta i pripremila za štampu stručne tekstove i fotografije. U okviru projekta, nakon štampanja publikacije, planirano je i izlaganje 40 reprezentativnih predmeta ovog kulturnog dobra u okviru stalne muzejske postavke. Otvaranje ovog dijela stalne muzejske postavke planirano je za prvi kvartal 2018. godine.

V NEREALIZOVANI PROJEKTI

a) Arheološka i konzervatorska istraživanja

1. Rekognosciranje crnogorskog podmorja – budvanski akvatorijum

Ovogodišnja faza projekta nije realizovana zbog odustajanja od kampanje jednog od subjekata saradnje RPM Nautical Foundation. Projekat je podrazumijevao nastavak višegodišnje saradnje JU Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sa RPM Nautical Foundation i Regionalnim centrom za obuku ronilaca, podvodno razminiranje, pružanje pomoći, spašavanje i kontrolu na moru, sa ciljem otkrivanja podvodnih arheoloških lokaliteta, formiranja dokumentacije i stvaranja uslova za njihovu zaštitu.

d) Popularizacija i prezentacija kulturne baštine

1. “Dinosaurs xtreme”, blockbuster interaktivna izložba

JU Prirodnjački muzej Crne Gore obavijestila je Ministarstvo kulture da nije u mogućnosti realizovati predmetnu aktivnost usljed neizvjesnosti finansiranja od strane drugih subjekata. Cijeneći navedeno ugovor je sporazumno raskinut.

VI OCJENA NIVOA IMPLEMENTACIJE PROGRAMA

Na osnovu dostavljenih finansijskih izvještaja o realizaciji i namjeni sredstava opredijeljenih za implementaciju projekata, kao i izvještaja o stepenu realizacije projekata u toku perioda njihove realizacije, može se zaključiti da je implementacija većine nominovanih projekata uspješna. Realizovano je 76 projekata, a u toku je realizacija 24 projekata, koji će biti završeni do kraja tekuće ili početkom naredne godine, dok 2 projekata nijesu realizovana. Realizacijom projekata se značajno doprinosi unapređenju stanja kulturne baštine. Rezultati projekata su pružili važne podatke o životu na prostoru Crne Gore od praistorije do danas, ukazali na potrebu i značaj zaštite nepokretne, pokretne i nematerijalne kulturne baštine, naročito muzejskog, bibliotečkog, kinotečkog i arhivskog fonda, kao dokumenata naše prošlosti i dali mogućnost za integralnu zaštitu kulturne baštine i pripremu kulturnih dobara za prezentaciju i njihovo održivo korišćenje. Poštovanjem kulturne raznolikosti i dokumentovanjem materijalne i nematerijalne baštine, projektima se unaprijeđuje stanje u cilju zaštite i očuvanje kulturne baštine za buduće generacije.